

VINERI • 21 OCTOMBRIE 2005 • ANUL LV NR. 42

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Un joc al tradițiilor și obiceiurilor
Dosofti, cel care a adus limba română în Biserică
„Bădăranii”. în premieră la Jula

CALENDAR ORTODOX

24 octombrie, luni – Sf. Mare Mucenic Areta; Sf. Mucenici Sevastiana și Valentin
25 octombrie, marți – Sf. Mucenici Marcian și Martirie; Sf. Mucenic Valerian și Sf. Tavita
26 octombrie, miercuri – †) **Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir**
27 octombrie, joi – †) Cuviosul Dimitrie cel Nou, Sf. Mc. Nestor
28 octombrie, vineri – Sf. Mucenici: Terentie, soția sa Neonila și cei 7 fii; Cuv. Firmilian, episcopul
29 octombrie, sâmbătă – Cuv. Mare Muceniță Anastasia Romana; Cuv. Avramie
30 octombrie, duminică – Sf. Mc. Zenovie, episcopul și sora sa, Zenovia; Sf. Apostol Cleopa

AGENDĂ

24 octombrie

1818 – s-a născut, la Iași, Dimitrie Gusti, poet, traducător de fabule, părintele școlii sociologice românești.

25 octombrie

1921 – s-a născut Mihai I, Rege al României între anii 1927–1930 și 1940–1947.

26 octombrie

1673 – s-a născut Dimitrie Cantemir, domnitor al Moldovei, enciclopedist român și savant cu faimă europeană, autor de lucrări redactate mai ales în latină, dar și în limba română.

1850 – s-a născut istoricul Grigore Tocilescu, istoric, arheolog și folclorist, vicepreședinte al Academiei Române.

27 octombrie

1682 – Mitropolitul Dosoftei a tipărit, la Iași, „Viața și petrecerea sfinților”, în patru volume, culegere de hagiografii, după izvoare bizantine și slave.

28 octombrie

1688 – a murit Șerban Cantacuzino, domn al Țării Românești între anii 1678–1688.

29 octombrie

1875 – s-a născut Maria de Edinburgh, soția Regelui Ferdinand I al României.

30 octombrie

1930 – premiera filmului „Ciuleandra”, care este prima ecranizare după Liviu Rebreanu, dar și primul film sonor vorbit în românește.

Poza săptămânii

– No, haideti copii, mai voios cu dansul. Unde vă este tinerețea... Uitați-vă la mine!

Budapesta

Parlamentul a votat modificarea Legii Minorităților

Parlamentul de la Budapesta a votat luni, 17 octombrie, cu un procent de 99%, noua modificare a Legii pentru Minorități. Astfel, în toamna anului viitor se vor putea ține alegerile autoguvernărilor minoritare. S-a stabilit că la alegeri vor putea participa doar acei cetățeni ai Ungariei, care se vor înscrie pe o listă la notarul localității declarând că aparțin naționalității pentru care doresc să

voteze. Această declarație nu poate fi contestată de nimeni. Pentru a se putea ține alegeri într-o anumită localitate, trebuie să se înregistreze pe listă cel puțin 30 de alegători, în cazul nostru, persoane care vor declara că sunt români.

Noua votare despre modificarea Legii pentru Minorități a fost impusă de către Curtea Constituțională, care a respins modalitatea de alegere în consiliile locale

a reprezentanților minorităților în forma în care aceasta a fost propusă în vară.

Parlamentul a decis acum ca în timp de o lună să fie elaborat de către guvern și partidele parlamentare acel procedeu prin care totuși se poate asigura ca minoritățile să aibă reprezentant în consiliile locale.

Noua lege în continuare nu dă soluții pentru reprezentarea în parlament a minorităților. E. Iova

Jula

Ziua Culturală a Românilor din Ungaria

Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Centrul de Documentare și Informare al AȚRU vor organiza, sâmbătă, 22 octombrie, Ziua Culturală a Românilor din Ungaria. Festivitatea va începe la ora 11.00, și va fi găzduită de Centrul Cultural Românesc din Jula. La această manifestare își dau concursul formații folclorice, coruri și soliști români din Ungaria. E. I.

Micherechi

Participare la „Tezaur Folcloric”

La sfârșitul săptămânii trecute, duminică, 16 octombrie, Echipa păstrătorilor de tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi a participat la „Toamna orădeană”, și au dansat pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor.

La acest eveniment a luat parte și o echipă de fil-

mare de la postul național român TVR 1, înregistrând, printre altele, evoluția tinerilor dansatori pentru emisiunea „Tezaur Folcloric”. Încă nu se știe când va intra în program înregistrarea, dar ne vom informa cititorii imediat ce vom afla ora difuzării. T. Iova

România – Ungaria

Schimb de comandanți

Marți, 18 octombrie, a avut loc la Arad, într-un cadru festiv, predarea conducerii Batalionului comun de menținere a păcii româno-maghiar. Conform înțelegerii, comandanții se schimbă în fiecare an. Locotenent-colonelul *Fekete László*, care a deținut funcția de comandant din octombrie anul trecut, a predat comanda locotenent-colonelului *Alexandru Simu*. La festivitate au luat parte înalți ofițeri ai armatelor română și maghiară, politicieni din Arad și alți invitați. T. I.

Scriveți-ne la noua adresă:
foaia@foaia.hu

Budapesta

Serată literară româno-maghiară

Cu ocazia a 100 de ani de la naștere, Asociația Română din Budapesta, în colaborare cu Autoguvernarea Românească din Terézváros (sectorul VI) organizează, vineri, 21 octombrie, o serată culturală comemorativă József Attila.

Programul româno-maghiar va începe cu o depunere de coroane la statuia poetului de lângă Parlament, de la ora 14.00. De la ora 15.00, va avea loc o întâlnire

la Clubul Uniunii Maghiare a Scriitorilor. În cadrul acesteia, vor susține prelegeri *Verók István*, primarul cartierului Terézváros, Budapesta și *Kalász Márton*, președintele Uniunii Maghiare a Scriitorilor. Președintele asociației, *Vasile Roxin*, va susține o prelegere cu titlul „József Attila și românitatea”. Prelegerile vor fi însoțite de un program artistic. T. Iova

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Un nou disc cu muzică românească din Ungaria

Săptămânile trecute, într-un studio de la „Casa Tradițiilor” din Budapesta s-a înregistrat materialul unui nou album cu muzică populară românească din Ungaria. Orchestra Békés Banda va scoate, în scurt timp, un disc care conține muzică din Micherechi. *Barbócz Sándor*, conducătorul echipei cunoaște foarte bine muzica arhaică a comunității noastre.

– Cum te-ai întâlnit cu muzica românilor din Ungaria?

– A fost de mult. Încă la începutul anilor 1970, Ansamblul Balassi din Bichișciaba a participat la un festival cu dansuri din Micherechi. Printre ei am avut un coleg, care a înregistrat pe casetofon o muzică foarte interesantă, cântată de Teodor Covaci, care i-a acompaniat. Mi-a adus o casetă și m-a întrebat dacă am auzit vreodată o muzică ca aceasta. Am recunoscut o muzică foarte veche, care exista, pe atunci, numai în unele părți ale Ardealului. Nici nu mi-am închipuit că mai există așa ceva și în Ungaria. Imediat m-am și dus la Micherechi să-l întâlnesc pe bace Tibi. Pe la ora 11, înainte de masă l-am găsit în pijama, pentru că venea de la o nuntă. Cu toate astea nu m-a refuzat. Ba mai mult, m-a primit foarte amabil, cântând împreună am stat câteva ore. Cam așa a fost prima mea întâlnire cu muzica din Micherechi. Apoi m-am mutat la Jula. Micherechenii și aletenii au susținut multe spectacole în oraș, așa că am avut norocul să ascult multă muzică românească autentică.

– Poți cânta exact în acel stil arhaic, pe care l-ai pomenit?

– Asta nu aș îndrăzni să spun. În orice caz, ne străduim. Acești lăutari s-au născut în această cultură. De mici copii au luat vioara în mână. Un alt amănunt important este că noi trebuie să cunoaștem nenumărate dialecte muzicale, încercând să îmbrăcăm totdeauna „haina potrivită”. Lăutarii de demult au cunoscut numai dialectul locului, dar pe acesta la perfecție. Așa că nici nu putem concura cu ei.

– Deja ai îmbrăcat „haina aleteană” și ai scos un disc cu muzică românească din Ungaria. Spune-ne ceva și despre acesta!

– „Casa Tradițiilor” din

Budapesta în fiecare an oferă posibilitatea pentru câte cinci formații muzicale de a înregistra și prelucra, gratis, materialul unui disc. Cu trei ani în urmă am primit și noi această posibilitate și am dorit să scoatem un disc cu muzica românilor din Ungaria. Însă, pe parcurs, ne-am dat seama că materialul este foarte vast și că numai din muzica aletenilor și a chitighăzenilor putem scoate un disc complet. Aceste două localități reprezintă zona muzicală cu influențe bănățene. În aceste condiții am rămas datori zonei Bihorului, reprezentată de Micherechi. Acum încercăm să ne plătim datoria, pentru că și anul acesta am câștigat, prin concurs, 40 de ore de studio.

– Noul album are deja titlu?

– Încă nu ne-am decis asupra titlului. Oricum, albumul va conține și ceva muzică din Tâmașda, care se află în România, dar aproape de Micherechi. Pe vremuri, muzicanții au avut solicitări și din alte sate. După tragerea frontierei actuale, Micherechi s-a izolat, iar Tâmașda a fost influențată de alte muzici românești. Deci, acum se observă diferențe de stil, dar fondul muzical a rămas același. Acest fenomen încercăm să-l prezentăm și în discul nostru.

– Prin frontieră, Micherechi s-a izolat de marea masă românească. Așa crezi că a reușit micherechiul să-și păstreze stilul muzical foarte arhaic?

– Și aceasta este un componentă importantă. Un alt fapt determinant este că avem de a face cu o comunitate mică, cu lăutari puțini. Practic, stilul s-a moștenit într-o singură familie. Dar am fi nedrepti dacă nu l-am pomeni și pe bace Gheorghe Cozma. Avem multe înregistrări și cu dânsul.

(Continuare în pag. a 5-a)

„Bădăranii”, în premieră la Jula

Seara zilei de 12 octombrie 2005 va fi, probabil, una greu de uitat pentru cei care au venit la Centrul Cultural Român din Jula ca să vadă piesa „Bădăranii” de Carlo Goldoni, în interpretarea unor actori tineri de la Teatrul „Constantin Nottara” din București. Sub bagheta regizorală a celebrului actor-profesor *Adrian Pinte* s-a născut un real eveniment teatral, cu un impact deosebit asupra publicului.

Studentii care în primăvara acestui an erau încă în anul IV actorie la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică din București, s-au gândit să prezinte acest spectacol în mai multe comunități românești din jurul granițelor României. Pentru aceasta, au obținut sprijinul Departamentului pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni. Peste tot unde au pus în scenă piesa lui Goldoni, au înregistrat mari succese. În primăvara acestui an, ea se juca de către aceeași trupă la București, cu un succes imens, seară de seară în fața unei săli arhipline. Însă, din câte am aflat, aceleași reacții de mulțumire le-au avut și românii din jurul granițelor.

Vorbind despre actori și piesă, directorul adjunct al Teatrului „C. Nottara”, *Liviu Ureche*, care i-a însoțit pe tineri pe toată durata turneului, ne-a mărturisit că „sunt cu toții foarte talentați. Deși nu sunt actori la Teatrul Nottara, joacă acest spectacol sub egida teatrului. *Mircea Diaconu*, directorul instituției, s-a oferit să le acorde sprijinul logistic pentru realizarea acestui spectacol și, bineînțeles, cu tot ce înseamnă săli de spectacole, dotări, tot ce au nevoie pentru că este un om dintre oamenii care doresc să

sprijine tinerii”. Interesându-ne despre succesul reputat la confracții noștri români din celelalte țări învecinate, am primit următorul răspuns: „Am început turneul în Bulgaria, la Vidin, am continuat în Serbia, la Vârșet, Zăicieri și Belgrad. Am găsit oameni

deosebiți, la fel ca aici, români adevărați, care ne-au ajutat și ne-au pus la dispoziție toate condițiile necesare. Nu vreau să trec fără să remarc faptul că, în pofida așteptărilor, am găsit la dumneavoastră o sală extraordinară, un public minunat. Din păcate, la Teatrul Național din Belgrad am avut neplăcerea, din cauza faptului că se mai jucau 4 premiere în aceeași seară, să avem o sală mai mică, neîncăpătoare, în care a trebuit să con-

struim practic totul de la început, de la pereți, după care să așezăm decorurile, iar aici, unde ne așteptam mai puțin, am găsit tot ce trebuia să fie într-un teatru național. Asta ca laudă, mulțumesc eu în primul rând, în numele Teatrului Nottara și în numele actorilor. Și am convingerea că această colaborare poate continua, deoarece cu toți oamenii cu care am luat legătura pe parcursul turneului am stabilit că vor mai avea loc și alte colaborări culturale, iar Teatrul Nottara poate să deplaseze și alte spectacole la fel de bune, cu nume mari ca *Mircea Diaconu*, *Diana Lupescu*, *Bebe Cotimanis*, *Alexandru Repan* și mulți alții, de la comedie până la tragedie pentru orice fel de public, care gustă teatrul din toate punctele de vedere.”

Seara a fost una foarte reușită. În urma unor momente cu adevărat vesele, publicul, alcătuit din elevi de la liceu și personalități ale vieții culturale și spirituale a orașului, adesea au întrerupt spectacolul, pur și simplu, pentru câteva secunde, cu aplauzele care la sfârșit parcă nu mai conteneau.

După spectacol, aproape de miezul nopții, actorii și-au strâns măștile și decorul și au urcat din nou în autocar, în zorii celeilalte zile, pentru a-și continua drumul către Ucraina și Republica Moldova, să facă cunoscut și românilor din această parte a Europei umorul goldonian.

Toma Iova

Gripa păsărilor a ajuns în Europa

Autoritățile din România sunt în alertă maximă. Săptămâna trecută, virusul gripei aviare, semnalat în Asia, a fost identificat și în România. Comisia Europeană a confirmat că virusul gripei aviare prezent în România este de tipul H5N1, același care a dus la moartea a 60 de persoane în Asia.

La sfârșitul săptămânii trecute, ministrul român al agriculturii *Gheorghe Flutur* a anunțat măsuri de prevenire a extinderii zonelor contaminate. Printre acestea, și constituirea unui „cordon de protecție”. „Este un cordon de patru județe, Galați, Brăila, Ialomița și Călărași, unde de asemenea începem supravegherea clinică a tuturor păsărilor din gospodăriile populației și un recensământ la fiecare gospodărie, și, sigur, o serie de măsuri de dezinfecție pe care să le luăm și la ieșirea din aceste județe, pe teritoriul României, spre celelalte județe din interiorul țării. Până acum am luat aceste măsuri doar pentru județul Tulcea. Am extins aceste măsuri tocmai pentru prevenire”, a precizat ministrul agriculturii.

În Dobrogea nu mai cântă cocoșul

Anterior, autoritățile au decis ca zona Dobrogea să aibă parte de un tratament special: omorârea tuturor păsărilor domestice în focarele confirmate cu gripă aviară – Ceamurlia de Jos și Maliuc din județul Tulcea; dezinfectarea zonelor unde au murit păsări; închiderea în cotețe a păsărilor, dar și a porcilor, pentru a nu putea intra în contact cu animalele bolnave; interzicerea transporturilor de păsări din Dobrogea spre alte zone din țară, precum și închiderea oboarelor și piețelor de păsări din Tulcea și Constanța. De asemenea, ministrul *Flutur* a spus că a cerut interzicerea pentru o perioadă limitată a comerțului cu porci și păsări vii în toată țara.

În ceea ce privește localitatea tulceană Ceamurlia de Jos, ministrul agriculturii a declarat că a fost încheiată omorârea tuturor păsărilor domestice. La Maliuc, virusul gripei aviare a fost identificat la două păsări moarte – o găină și o lebădă, iar probe în aceste din urmă cazuri au fost trimise la același laborator britanic care a confirmat existența la

Ceamurlia a virusului de tip H5N1.

Europa, nepregătită

Europa nu este pe deplin pregătită pentru o pandemie de gripă și deține stocuri

inadecvate de vaccinuri și medicamente antivirale, se afirmă într-un document intern al Comisiei Europene, obținut, vineri, de *Financial Times*, consultat de *Rompres*.

Odată cu prezența gripei aviare la granițele sale, situația vaccinurilor umane în UE este „departe de a fi satisfăcătoare”, conform unei note prezentate miercuri trecută de *Markos Kyprianou*, comisar pentru sănătate și protecția consumatorilor, colegilor săi înaintea unei reuniuni a miniștrilor sănătății ai UE la 20 octombrie. Unele dintre statele membre au rezervat toate tipurile de medicamente antivirale pentru ani buni în viitor, lăsând țări ce pot fi primele lovite de boală fără acces la medicamente, se adaugă în document.

Această știre vine în timp ce UE a trimis experți veterinari și oameni de știință în Turcia și România, primele țări europene ce înregistrează prezența virusului. În timpul unei reuniuni de urgență a veterinarilor naționali la Bruxelles vineri, statele membre au fost sfătuite să țină păsările domestice izolate de păsările migratoare.

Cum trece virusul de la păsări la oameni

De la o pasăre la alta, virusul gripei aviare se transmite foarte ușor, și anume pe cale respiratorie, digestivă sau prin apă contaminată. Deci, de exemplu, păsările migratoare de baltă pot să-l elimine în apă și de aici să-l preia păsările domestice sau alte păsări sălbatice atunci când beau apă sau își caută hrană.

De la pasăre la om, virusul trece mai greu. „Dacă atingem găinile bolnave, virusul poate ajunge pe mâinile și hainele noastre, însă, dacă folosim apa și săpunul, scăpăm de el. Dar dacă acest lucru îl face o persoană bolnavă sau purtătoare a virusului gripei umane, situația se schimbă. Virusul gripei aviare se poate combina cu cel al gripei umane, suferind mutații și rezultând un nou virus, periculos pentru oameni”, ne-a informat *dr. Barna Bucin*, medic veterinar la punctul sanitar de la Vama Nagylak.

Informații de ultima oră

Marti, Grecia a raportat primul caz de infectare cu acest virus, iar Croația a anunțat că zeci de păsări moarte au fost găsite într-un sat din apropierea Zagrebului, în timp ce în Macedonia 1.000 de păsări domestice au murit în satul Mikuliane, situat la 50 de kilometri de granița cu Bulgaria. Ucraina și Republica Moldova au negat zvonurile potrivit cărora pe teritoriul lor ar exista focare de gripă aviară.

E. Iova

Donații din Ciaba pentru sinistrații români

Miercuri trecută, la 13 octombrie, reprezentanții românilor din reședința județului Bichiș s-au întrunit în ședință. Membrii Autogovernării Românești din Bichișciaba au discutat două probleme majore, și anume: s-a raportat despre vizita unei delegații la Odorheul Secuiesc, respectiv s-au făcut pregătiri pentru Festivalul Cârnaților din Ciaba.

În urma inundațiilor din România, Autogovernarea Locală din Bichișciaba și Consiliul Județean Bichiș au donat câte 5 milioane de forinți pentru sinistrații din Odorheul Secuiesc, cărora li s-au alăturat și românii din localitate, adunând 100.000 de forinți pentru cei în nevoie. Donația pentru localitatea înfrățită cu Bichișciaba a fost trimisă prin Crucea Roșie cu câteva săptămâni în urmă. Organizarea celei de-a 13-a ediții a Târgului și Expoziției Internaționale EXPO la Odorheul Secuiesc, la care participă și firme din Ungaria, respectiv din Bichișciaba, a fost un bun prilej pentru președintele Autogovernării Românești din Ciaba de a vizita, între 28 septembrie–2 octombrie, semenii din localitatea înfrățită. După cum *Gheorghe Gros* a informat reprezentanții români, în cursul șederii sale în localitatea majoritar maghiară, a vizitat românii sinistrați. La acest capitol, domnul Gros și-a exprimat regretul pentru faptul că nu a reușit să afle despre pagubele adevărate ale românilor, deoarece preotul ortodox care a unit românii de aici a decedat cu câteva săptămâni în urmă într-un accident și încă nu s-a găsit o altă persoană pentru înlocuirea lui. *Gheorghe Gros*, însă, a mai accentuat autorităților și la fața locului ca donațiile românilor din Ciaba să ajungă la localnicii români, care trăiesc în minoritate în propria lor țară. „La deschiderea târgului EXPO, primarul *Szász Jenő* a vorbit despre inundațiile din zonă, însă nu a pomenit donația de peste 10 milioa-

ne de forinți primită din județul Bichiș și localitatea lor înfrățită din Ungaria”, a mai afirmat președintele român, după care a subliniat că în ciuda încercărilor din zonele afectate, oamenii lucrează cu mult optimism pentru reconstruirea caselor și a localităților.

După aceste discuții, membrii autogovernării românești au discutat problemele organizatorice de la Festivalul Cârnaților din Bichișciaba, care se desfășoară între 20–23 octombrie, și la care românii din localitate au invitat reprezentanții orașului înfrățit Beiuș, respectiv ai Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

În continuare, membrii autogovernării au discutat despre reușita Concursului de povești, la care au participat peste 60 de elevi români din Ungaria, dar au căzut de comun acord ca la anul concursul să se organizeze primăvara, ca programul elevilor să nu fie supraincârcat cu diferitele concursuri din toamnă.

La următorul capitol, *Gheorghe Marc* a oferit câteva informații despre vizita la Iula a ministrului român de externe *Mihai Răzvan Ungureanu*, care după întâlnirea cu omologul său maghiar, *Somogyi Ferenc*, a stat de vorbă și cu reprezentanții instituțiilor românești din Ungaria.

Apoi, domnul Marc a raportat și despre ședința recentă de la Chitighaz a Uniunii Autogovernărilor Românești din Județul Bichiș, la care s-au discutat probleme legate de alegerile minoritare din anul viitor.

Rita Păcșă

Agencia de presă
a românilor
de pretutindeni

www.rgnpress.ro

Un nou disc cu muzică românească din Ungaria

(Urmare din pag. a 3-a)

Spre deosebire de Teodor Covaci, care era un lăutar, el este un muzicant român, care pe lângă vioară cânta și cu vocea. Și zestrea sa muzicală va fi prezentă, în mod accentuat, în acest album.

– La concret, ce va conține albumul acesta?

– Avem de a face cu un material muzical foarte bogat, dar nu foarte diversificat. Suita tradițională este foarte bine definită. Baza ei constă în „mânântălu” și „ardelenescu”, la care s-au

mai adăugat, pe parcurs, alte elemente. În afară de asta mai erau cântecele de veselie. Deci, în disc o să se regăsească suita tradițională de dans, întregit cu cântece și tradiții, precum colindatul.

– Albumul când va ajunge la public?

– Încă nu avem o casă de discuri exactă, dar avem idei în această privință. Sper că în foarte scurt timp se va găsi și acest album pe rafturile magazinelor, dar o dată concretă încă nu pot să-ți spun.

Ștefan Crâsta

Ziua pensionarilor la Micherechi

Conform tradiției, Autogovernarea locală din Micherechi, în colaborare cu Casa de Cultură „Gheorghe Dulău” și Căminul Bătrânilor, organizează o zi a vârstnicilor localității. Duminică, 23 octombrie, cu începere de la 12.00, peste 500 de pensionari care au împlinit 60 de ani, sunt invitați la casa de cultură, pentru a urmări programul cultural-folcloric al școlarilor, alcătuit din poezii, cântece și dansuri populare locale. Apoi, organizatorii vor oferi oaspeților o masă festivă.

R. Pătaș

Zilele „Familiei” la Oradea

În cadrul programului „Toamna orădeană” a fost inclusă și cea de-a XV-a ediție a Zilelor Revistei Familia. Evenimentul s-a situat sub semnul unei duble sărbători, aniversarea a 140 de ani de la întemeierea publicației și 40 de ani de apariție neîntreruptă a actualei serii, cea de-a V-a.

Participanții la manifestările din zilele de 13–15 octombrie au omagiat memoria fondatorului Iosif Vulcan, depunând flori la bustul acestuia din Parcul Libertă-

ții din Oradea, și au ținut un maraton cultural, la Teatrul de Stat, unde s-au întâlnit autorități și reprezentanți ai revistelor culturale din România. Cu ocazia Zilelor Revistei Familia, sub Pasajul Vulturul Negru s-a ținut și un târg de carte, unde au avut loc lansări de carte și ședințe de autografe. În ultima zi, sâmbătă, participanții acestei manifestări s-au deplasat la Holod, în localitatea unde s-a născut fondatorul Revistei Familia, Iosif Vulcan.

E. Iova

Festivalul Cârnaților la Bichișciaba

În această săptămână, între 20–23 octombrie se desfășoară tradiționalul Festival al Cârnaților din Bichișciaba.

Evenimentul din reședința județului Bichiș oferă vizitatorilor, alături de mâncărurile proaspete de porc, expoziție și târg, muzică distractivă și programe cultu-

ral-folclorice în numeroasele corturi ale festivalului.

În ziua de vineri, de la ora 15.00, va evolua pe scenă și Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi, care va interpreta în fața publicului ceba dansuri populare din localitatea românească.

R. Pătaș

Muzică și dansuri românești la Ciorvaș

Fiecare comunitate de români, an de an, își fixează o zi sau mai multe pentru a sărbători, pe cât posibil, românește. La Ciorvaș, în zilele de 15–16 octombrie, au avut loc două manifestări cu caracter românesc: sâmbătă seara cei prezenți s-au distrat la un bal românesc, iar duminică dimineața au asistat la slujba Sfintei Liturghii, oficiată de părintele paroh Teodor Marc, împreună cu alți doi preoți musafiri din România.

În după-masa zilei de sâmbătă, la sala de teatru a Centrului Cultural din cel mai tânăr oraș al țării, cum l-a caracterizat primarul Szilágyi Menyhárt în cuvântul de deschidere, s-au adunat români, oaspeți și localnici, pentru a petrece împreună câteva ore plăcute. Balul, cum a fost denumit de

pe toți de pe scaune, dansatorii luându-i pe toți cei prezenți la dans.

În timp ce în sală se toceau pantofi de dame și bărbați, am stat de vorbă cu Minodora Nagy, președinta autogovernării românești din Ciorvaș, care a organizat acest bal românesc.

– Vă rog, pentru început,

mânilor, religia, cu toate că aici, la Ciorvaș avem doar o mică capelă ortodoxă. În al doilea rând, suntem mândri că, alături de primăria din Ciorvaș, putem să activăm și noi.

– A câtea oară ați organizat balul românesc?

– De când funcționăm, este a treia oară că organizăm acest bal, începând cu anul 2002. În primul an au fost foarte-foarte mulți invitați, ne-au încurajat pe unde, ne-au ajutat, au fost alături de noi. Anul trecut au sosit cam jumătate din cât ne așteptam, iar anul acesta e destul de bine, mulțumitor, adică ne aștep-

Păstrătorii de tradiții din Aletea

localnici, a început cu prezentarea mai multor programe. Membrele Clubului Pensionarilor din Ciorvaș au interpretat un dans al majoritelor. Gheorghe Gros din Chitighaz, prezent cu drag la manifestările românești, și de această dată a încântat publicul cu cântece populare precum „Săracă inima mea...” sau „Tot așa mă fură gându...”.

După cele câteva cântece interpretate, au urcat pe scenă membrii echipei de dansuri populare din Aletea, fiind mult aplaudați de toți cei prezenți. A urmat din nou un moment mai liniștit, când Petru Jurca a cântat cântece populare din Aletea, ca „Cine-o făcut crășma-n drum...”. Programul serii a fost încheiat de către echipa de dansuri populare din Chitighaz. Însă, distracția adevărată a început abia după ce ultimii dansatori au coborât de pe scenă. Muzicanții, la scurt timp după terminarea programului, au început să cânte „Perinița” atât de îndrăgită la noi. Cunoscuta melodie i-a ridicat

să vă prezentați cititorilor noștri!

– Am venit aici din România, din Brașov, în anul 1990. Mi-am vizitat niște prieteni și, condițiile fiind mai bune, m-am hotărât să rămân aici. Mai târziu, în anul 2002 s-au înființat autogovernările românilor din Ungaria și, fiind singura româncă din Ciorvaș, am fost aleasă ca președintă a autogovernării locale de aici.

– Spuneți că sunteți singura româncă din Ciorvaș. Cum să înțelegem acest lucru?

– Voiam să spun că din părinți români. Majoritatea celor de aici sunt cei care au venit din Salonta, Brașov sau din Sf. Gheorghe, în majoritate de naționalitate maghiară. La noi, nici în familie nu s-a vorbit ungurește deloc, eu aici am învățat această limbă.

– Ca președintă a autogovernării, cum vedeți, care este rostul autogovernărilor locale? Cum puteți să ajutați comunitățile românești?

– Rostul autogovernării noastre este în primul rând de a dezvolta cultura ro-

tam la mai puțin. Un număr de 80–90 de persoane pentru o comunitate de români ca a noastră consider că e destul de bine.

– Cum vedeți funcționarea autogovernării în viitor, mai precis din 2006, când se vor ține din nou alegeri?

– Suntem optimiști. Avem toate asigurările din partea primăriei că ne sprijină, putem să căutăm mai mulți români dacă există ca să fie alături de noi și sperăm să funcționăm și în anii următori.

În ziua de duminică, românii din Ciorvaș au asistat la Slujba Sfintei Liturghii. La altarul capelei de aici, alături de părintele paroh, au slujit și preoții Vasile Nedelea și Ovidiu Pop din Ozun, o comună de lângă Brașov, înfrățită cu Ciorvaș. În acest an, doamna Minodora ne-a mărturisit că au fost invitați la sfințirea bisericii, în 4 septembrie, unde a participat alături de viceprimarul orașului. Iar preoții din Ozun, după frumosul obicei românesc, au întors vizita bunilor prieteni.

Toma Iova

O zi de mulțumire la Micherechi

Prin harul lui Dumnezeu, în duminica zilei de 9 octombrie, Biserica Pentecostală nr. 1 din Micherechi a sărbătorit Ziua de Mulțumire. Cu această ocazie, la serviciile de închinare au participat numeroși iubitori ai Cuvântului lui Dumnezeu. Atât la timpul de rugăciune de dinainte de masă, cât și pe parcursul întregii zile, toți cei prezenți au fost îndemnați la rugăciune de mulțumire față de harul nespus de mare a lui Dumnezeu arătat față de noi în primul rând prin jertfa Fiului Său, apoi prin purtarea de grijă asupra localității noastre, într-o vreme în care parcă tot Pământul este pus la mare încercare.

Nu au rămas pe dinafară nici mulțumirile înaintea lui Dumnezeu pentru cei bolnavi care au fost aduși pe brațul de rugăciune înaintea Domnului și au fost vindecați, nici mulțumirile pentru cei întorși la Domnul de curând. Mulțumiri au fost aduse și pentru rodul bogat

de peste an cu care Domnul a binecuvântat pământul. Pe lângă toate acestea cred că din inimile tuturor au izvorât tot felul de mulțumiri pentru care „chiar dacă am avea mii de buze”,

Pastor Durkó Albert

tot n-am putea să-l mulțumim îndeajuns lui Dumnezeu.

Mulțumirea trebuie să fie o formă de viață – aceasta a fost ideea de bază a mesajului transmis de pastorul Durkó Albert, având ca text biblic Psalmul 50:14,15,23. Când mulțumirea devine o formă de viață, atunci împrejurările, fie acestea necazuri, probleme, nevoi, lipsuri,

boli, nu pot să-ți afecteze negativ viața spirituală.

Mulțumirea merge mână în mână cu credința, iar credința „este o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile care nu se văd” (Evrei 11:1). Dacă așa stau lucrurile atunci vom fi plini de mulțumire, indiferent de cât de mare sunt „zidurile Ierihonului”, iar asta înseamnă învingător înainte de luptă. Avraam a fost unul dintre acei oameni de pe paginile Sfintei Scripturi pentru care mulțumirea a fost o formă de viață.

În semn de mulțumire, grupul de tineri al bisericii au cântat o serie de cântări noi, antrenând chiar întreaga asistență. N-au lipsit nici cântări solo, poezii, mărturisiri și chiar programul grupului de laudă și închinare. Ziua de Mulțumire s-a încheiat, însă fie ca noi să facem din aceasta un mod personal de viață. Domnul să ne ajute!

Dorin Gavra

Portrete din Vechiul Testament

Avraam (Avram)

**Călător spre țara promisă
Numele lui înseamnă
„tatăl unei mulțimi”**

Toți evreii își trasează arborele genealogic începând cu un singur om – Avraam. Pe vremea când locuia cu soția lui, Sara, și cu tatăl său în Haran (astăzi Irak), Avraam (sau A v r a a m, cum se numea atunci) a primit un mesaj de la

„Avraam a crezut pe Domnul și Domnul l-a socotit lucrul acesta ca neprihănire”.
(Gen.15:6)

Domnul, care îl chema să iasă din țara lui și să meargă într-o altă țară. Dumnezeu nu i-a spus despre ce țară era vorba, i-a spus doar să îl asculte. De asemenea, Dumnezeu i-a promis lui Avraam că va avea parte de bunătatea Lui, de urmași și că toate familiile de pe pământ vor fi binecuvântate ca urmare a ascultării sale.

Avraam a ascultat che-

marea lui Dumnezeu și a devenit înaintea-mergătorul tuturor celor ce călătoresc spre cetatea al cărei meșter și ziditor este Dumnezeu. A înțeles că Dumnezeu îi oferă mult mai mult decât Țara

promisă. În Cuvântul lui Dumnezeu, Avraam este cinstit nu numai ca părinte al lui Israel, ci și ca părinte al celor ce aleg să trăiască prin credință. În ciuda slăbiciunilor și eșecurilor omenești ale lui Avraam, Dumnezeu se prezintă de mia multe ori în Scripturi ca Dumnezeul lui Avraam. (Din Sfânta Scriptură, ediția Thompson)

Împreună în lucrare la Chitighaz

Reuniunea pastorilor baptiști din Regiunea Crișurilor

Pastorii baptiști din Regiunea Crișurilor au avut o zi de lucru și de bucurie în ziua de 12 octombrie, la Biserica Baptistă din Chitighaz. Obșnuita ședință de lucru și instruire în domeniul pastoral-teologic se face lunar o dată, în bisericile baptiste ale diferitelor localități din zonă, care ne oferă atât locul pentru ședință, cât și o masă comună pentru ziua respectivă.

Ca de obicei, printre pastori s-au aflat și cei trei pastori care reprezintă comunitățile românești din Ungaria: Dumitru Rus, Teofil Tripo și subsemnatul.

Programul a început cu timpul de închinare, condus de pastorul gazdă, după care fratele președinte a Cercului de Misiune, Kiss Tibor, a condus întâlnirea mai departe. Fratele Kiss a prezentat situația actuală a Uniunii Baptiste și a misiunii pe țară. Am prelucrat o dare de seamă care va fi prezentată la Adunarea Generală a comunității regionale din 19 noiembrie, la Bichișciaba.

S-a discutat și despre înființarea unei școli biblice regionale pentru cei care lucrează în diferite misiuni. Am dezbătut planul pe viitor și câteva aspecte și viziuni despre misiunea viitoare.

După-masă, fratele Csizsár István, fostul pastor din Chitighaz, pastorul Bisericii Baptiste din Bichiș, a predicat despre lucrarea Duhului Sfânt, și în special despre „cum să înțelegem botezul cu Duhul Sfânt?”.

Seara apoi am participat la un serviciu divin, unde

ne-am reîntâlnit cu credincioșii locali, având o părtășie sinceră. Mesajul a fost vestit de pastorul din Bichișciaba, după care au rostit câteva cuvinte și ceilalți pastori prezenți.

Dumnezeu să binecuvânteze și pe mai de parte această zonă, în care ne-a așezat pentru a lucra pentru Împărăția Lui. Cred că toți am plecat acasă cu speranță și credință prin harul Tatăl Ceresc.

Pastor Vasile Bodîș

Cuvântul lui Dumnezeu pe casete

Un studiu al organizației Audio Scripture Ministries arată că majoritatea populației indiene este analfabetă. Prin urmare, 600 de milioane de oameni au nevoie de Cuvântul lui Dumnezeu în format audio. Echipele

organizației au distribuit mai mult de 11 mii de casete și casetofoane. În plus, au ales o voce care să înregistreze Vechiul Testament în limba tamil. Până în prezent au fost înregistrate toate cele 12 cărți ale Micilor profeți.

Din Sfânta Scriptură

„Așadar, omule, oricine ai fi tu, care, judeci pe altul, nu te poți dezvinovăți; căci prin faptul că judeci pe altul, te osândești singur; fiindcă tu, care judeci pe altul, faci același lucru.

Știm, în adevăr, că judecata lui Dumnezeu împotrivă celor ce săvârșesc astfel de lucruri, este potrivită cu adevărul.

Și crezi tu, omule, care judeci pe cei ce săvârșesc astfel de lucruri, și pe care le faci și tu, că vei scăpa de ju-

decata lui Dumnezeu? Sau disprețuiești tu bogățiile bu-nătății, îngăduinței și îndelungei Lui răbdări? Nu vezi tu că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință?

Dar, cu împietrirea inimii tale, care nu vrea să se pocăiască, îți aduni o comoară de mânie pentru ziua mâniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu, care va răsplăti fiecărui după faptele lui.”

(Romani 2:1-6)

Taina și preoția lui Hristos și a Bisericii

Taina lui Hristos Taina Bisericii

Cei care se împărtășesc din Trupul și din Sângele lui Hristos Cel Înviat pot întrezări ceea ce Sfântul Pavel numește în Epistola către Coloseni, „Taina lui Hristos” (4,3); „Taina cea din veci ascunsă neamurilor, iar acum descoperită sfinților Săi” (1,26).

Să încercăm, nu să „înțelegem” această taină, căci ea este înfinit mai mare și mai adâncă decât mintea omenească, care nu poate „înțelege”, adică cuprinde decât ceea ce este mai mic decât ea, ci să o contemplăm cu uimire și adorare, ca Pavel când a întâlnit-o pe drumul Damascului.

1. Hristos, Fiul Mariei, este Om ca și noi; ceea ce este în El poate fi comunicat celorlalți oameni; de aceea El, ne poate salva.

2. Același Hristos, Fiul Unic al lui Dumnezeu este Dumnezeu, același și Unic Dumnezeu ca și Tatăl și ca Sfântul Duh al Său. De aceea El ne poate uni cu Tatăl.

3. Prin împărtășirea cu Trupul și cu Sângele lui Hristos, suntem încorporați Trupului Său, al Celui Înviat, devenim un singur Trup cu El și devenim părtași dumnezeirii Sale. Acest Trup tainic constituit prin unirea Capului (Hristos) cu mădulele (cei ce se împărtășesc) se numește Biserica.

4. Capul unui trup pune în mișcare mădulele. La fel Hristos lucrează în lume, îndemnând pe credincioșii Săi, mădulele ale Bisericii Sale. Hristos este prezent și lucrează în lume prin Biserica Sa. Membrii Acesteia răspund chemărilor Capului, ascultând-I Cuvântul.

5. Mădularul unui trup nu este un mădular viu, decât dacă sângele care vine de la inimă trece prin acel mădular. Membrii Bisericii nu sunt mădule vii, decât dacă Sfântul Duh circulă în ei, unindu-i între ei și unindu-i cu Capul.

6. Acest fapt tainic că oameni, păcătoși dar credincioși, sunt uniți, prin lucrarea Sfântului Duh cu Trupul lui Hristos Cel Înviat, devenind mădulele unui singur Trup, Hristos, continuând astfel în lume de azi lucrarea lui Hristos, El vorbind și lucrând prin ei, se numește Taina Bisericii.

7. Această Taină a lui Hristos sau Taina Bisericii are mai multe aspecte pe care Sfântul Pavel le numește (I Cor. 4,1): „Taine ale lui Dumnezeu”; pe care creștinii ortodocși le numesc pe scurt, în mod curent, „taine”, care în limba latină se numesc sacramenta, de unde vine, în limba franceză, cuvântul obișnuit, sacrements.

Preoția lui Hristos

Domnul nostru Iisus Hristos, fiind deodată Dumnezeu și Om, restabilește comunicarea între Dumnezeu și oameni; El face ca oamenii să audă glasul lui Dumnezeu, căci El este Cuvântul lui Dumnezeu întrupat; și pe de altă parte, suit la Cer cu firea Sa omenească, Mijlocitor al oamenilor pe lângă Dumnezeu, tatăl Său, „...Ci chiar în cer, ca să se înfățișeze pentru noi înaintea

Preot aromân din Munții Pindului,
Avdela, 1927

lui Dumnezeu” (Evr. 9, 24), prezentându-I „Jertfa de Sine Însuși pe care I-a făcut-O o dată pentru totdeauna” (Evr. 7,27) pentru frații Săi, oamenii. Această funcție de Mijlocitor între Dumnezeu și oameni este ceea ce se numește preoția lui Hristos „sacerdotul lui Hristos”; din cauza acestei funcțiuni „sacerdotale”, Hristos primește în Epistola către Evrei ca și în întreaga Tradiție creștină, titlul de „Arhiereu”: „Tu ești Preot în veac” spune despre El Psalmistul (Ps. 109,4), citat în Epistola către Evrei (7,21).

Preoția Bisericii

Hristos este, așadar, Arhiereul, Marele nostru Preot; or, am văzut că Hristos lucrează în lume prin Trupul Său, Biserica; așadar, prin Ea, El își face auzit Glasul în lume; pe Ea o asociază Jertfei de Sine pe care o prezintă Tatălui. Hristos nu face nimic fără Trupul Său; Biserica participă plener la Preoția lui Hristos: aceasta înseamnă că pentru a lucra în lume, ca și pentru a vorbi cu tatăl Său, Domnul Iisus cere lucrarea fiecăruia dintre noi. „Căci noi suntem ai lui Dumnezeu împreună lucrători”, învață Sfântul Pavel (I Cor. 3,9). Când un creștin se apleacă cu dragoste asupra cuiva care suferă, el este mâna lui Hristos; când un creștin vestește adevărul Evanghelic, el este gura lui Hristos. Trebuie în prealabil, ca acest credincios al lui Hristos să fi devenit cu adevărat mădular al Trupului lui Hristos, Sfântul Duh să-l fi schimbat în mădular al lui Hristos, să fi făcut din el cu adevărat un „preot”, adică un om care participă la lucrarea lui Hristos. Această schimbare se săvârșește în taina Mirungerii.

(Catehism ortodox, Editura Harisma, București 1992)

Congres religios la Moscova

Mitropolitul Kiril, responsabilul cu relațiile externe al Patriarhiei Moscovei, a declarat că în zilele de 4 și 5 iulie 2006 va avea loc, la Moscova, un congres al liderilor religioși din întreaga lume. Inițiativa aparține consiliului interreligios rus care s-a reunit miercuri, 12 octombrie, la Moscova. Scopul acestui congres este de

a discuta și de a lua atitudine împotriva extremismului religios. Vor participa membri responsabili din Biserica Ortodoxă, Biserica Romano-Catolică, Bisericele protestante și reprezentanți ai Islamismului, ai Iudaismului, Budismului și a numeroase organizații creștine internaționale, informează site-ul Mitropoliei Moldovei.

Noua Zeelandă are un nou Mitropolit

Biroul de presă al Patriarhiei de la Constantinopol a anunțat că, la propunerea Sanctității Sale Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic, Sfântul Sinod al Patriarhiei Ecumenice a ales în unanimitate, în data de 13 octombrie, pe episcopul Amfilochios

d'Erythra ca Mitropolit de Noua Zeelandă, mitropolie înființată în anul 1969. Episcopul Amfilochios a studiat la Institutul de Teologie din Halki și a deținut până acum funcția de episcop-vicar al Mitropoliei de Rhodos.

T. I.

Sf. Cuv. Parascheva, ocrotitoarea românilor

Copiii și elevii de la Școala Generală și Liceul „N. Bălcescu” au participat la Sfânta Liturghie arhierească săvârșită cu ocazia hramului bisericii ortodoxe române din Jula Mică, Sf. Cuv. Parascheva, mulți dintre ei primind Sfânta Împărtășanie de la Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie.

Trupa Akcent este O-Zone 2

Europa este cucerită de o nouă trupă românească, dar de această dată nu este vorba de O-Zone, ci de trupa Akcent. Piesa „Kylie”, varianta în limba engleză a melodiei „Dragoste de închiriat”, cucerește top după top. În plus, au început să apară site-uri dedicate „akcentilor” în mai toate țările în care sunt auziți la radio și în discotecă. În Olanda, Suedia, Germania, Franța și, mai nou, Spania, fanii își pot da cu părerea despre cum cântă Adi, Sorin, Marius și

Mihai, chiar pe pagini web dedicate trupei.

Ultima „cucerire” în materie de clasamente s-a produs în Finlanda. În urmă cu câteva zile, Akcent a urcat-o pe „Kylie” pe locul I în topul radiourilor naționale. Belgia le-a oferit deocamdată locul 45 în Top 100, ca „highest new entry”. În Top 200 DJ Chart Germania, românii stau binișor, pe locul 77, în Europe Chart Singles, pe 58, iar Suedia i-a plasat pe locul 22.

R. Păcaș

Care prepoziții lipsesc...

...din expresiile ce urmează? Scrieți-le la locul potrivit.

1. a da (cuiva) _____ cap
2. a umbla _____ capul în traistă
3. a-și lua lumea _____ cap
4. a cădea _____ capul cuiva
5. a-i ieși (cuiva ceva) _____ cap
6. a umbla _____ capul său
7. a se duce _____ capul cuiva
8. a fi bun _____ cap
9. a fi greu _____ cap
10. a nu-i intra (cuiva) _____ cap
11. a da _____ cap
12. a se bate _____ capul de toți pereții

Rezolvare:

9. de, 10. în, 11. peste, 12. cu
1. la, 2. cu, 3. în, 4. pe, 5. din, 6. de, 7. de pe, 8. la,

Un oraș – un râu

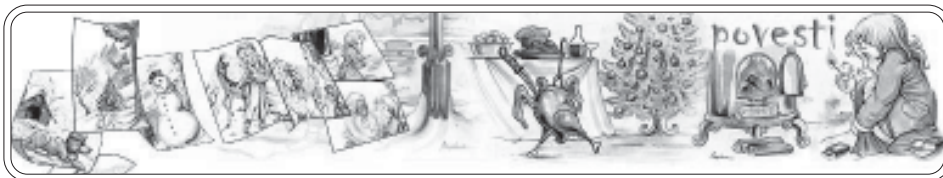
Care râuri trec prin aceste orașe?

1. București _____
2. Paris _____
3. Londra _____
4. Belgrad _____
5. Roma _____
6. Skt. Petersburg _____
7. Praga _____
8. Zagreb _____

Soluție:

1. Dâmbovița, 2. Sena, 3. Tamiș, 4. Dunărea, 5. Tibru, 6. Neva, 7. Vitava, 8. Sava

L. Borza

Făt-Frumos din lacrimă (VII)

de Mihai Eminescu

A doua zi porni cu caii, dar iar căzu jos și dormi până ce mijea de ziua. Desperat, era să ieie lumea-n cap, când deodată vede răsarind din fundul mării cei șapte cai, mușcați de-o mulțime de raci.

– Mi-ai făcut un bine, zise un glas, și l-am făcut și eu. Era împăratul racilor. El mână caii-n spre casă și vede iar o privesc ca-n ziua trecută. Însă în cursul zilei roaba babii s-apropie de el și-i zise încet strângându-l de mână:

– Eu știu că tu ești Făt-Frumos. Să nu mai mănânci din bucatele ce-ți fierbe baba, pentru că-s făcute cu *somnoroasă*... Ți-o face eu altfel de bucate.

Fata într-ascuns îi făcu merinde, și-n spre sară, când era să plece cu caii, își simți ca prin minune capul treaz.

Spre miezul nopții se-ntoarse acasă, mână caii în grajd, îi încuie și intră în odaie. Pe vatra cuptorului, în cenușă mai licureau câțiva cărbuni. Baba sta întinsă pe laiță și înțepenită ca moartă. El gândi că-a murit și-o scutură. Ea era ca trunchiul și nu se mișca deloc. El trezi fata, ce dormea pe cuptor.

– Uite, zise el, ți-a murit baba.

– Aș! asta să moară!? răsunse ea suspinând. Adevărat că acu e ca și moartă. Acu-i miazănoaptea... un somn amorfii îi cuprinde trupul... dar sufletul ei cine știe pe la câte răspiteni stă, cine știe pe câte căi a vrăjilor umblă. Până ce cântă cucoșul, ea sugă inimile celor ce mor, ori pustiește sufletele celor nenorociți. Da, bădică, mâine ți se-mplinește anul, ia-mă și pe mine cu d-ta, că ți-oi fi de mare folos. Eu te voi scăpa din multe primejdii pe care ți le gătește baba.

Ea scoase din fundul unei lăzi hârbuite și vechi o cutie, o perie și o năframă.

A doua zi de dimineață i se împlinise lui Făt-Frumos

anul. Baba trebuia să-i dea unul din cai și-apoi să-l lase să plece cu Dumnezeu. Pe când prânzeau, baba ieși până în grajd, scoase inimile din câteșapte cai, spre a le pune pe toate într-un trestin slab, căruia-i priveai prin coaste. Făt-Frumos se sculă de la masă și după îndemnarea babei se duse să-și aleagă calul ce trebuia să și-l ieie. Caii cei fără inimă erau de un negru strălucit, trestinul cel cu inimile sta culcat într-un colț pe-o movilă de gunoi.

– Pe acesta-l aleg eu, zise Făt-Frumos, arătând la calul cel slab.

– Da' cum Doamne iartă-mă, să slujești tu degeaba!? zise baba cea vicleană. Cum să nu-ți iei tu dreptul tău? Alege-ți unul din caii îți frumoși... oricare-ar fi, ți-l dau.

– Nu, pe acesta-l voi, zise Făt-Frumos, ținând la vorba lui.

Baba scrâșni din dinți ca apucată, dar apoi își strânse moara cea hârbuită de gură, ca să nu iasă prin ea veninul ce-i răscolea inima pestriță.

– Hai, ia-ți-l! zise-n sfârșit.

El se urcă pe cal cu buzduganul de-a umere. Părea că fața pustiului se ia după urmele lui, și zbura ca un gând, ca o vijelie printre volburile de nisip ce se ridicau în urmă-i.

Într-o pădure îl aștepta fata fugită. El o urcă pe cal după dânsul și fugea mereu.

Noaptea inundase pământul cu aerul ei cel negru și răcoare.

– Mă arde-n spate! zise fata.

Făt-Frumos se uită înapoi. Dintr-o volbură naltă, verde, se vedeau nemișcați doi ochi de jăritic, a căror rază roșie ca focul ars pătrundeau în rărunchii fetei.

– Aruncă peria, zise fata.

Făt-Frumos o ascultă. Și deodată-n urmă-le văzură că se ridică o pădure neagră, deasă, mare, înfiorată de un

lung freamăt de frunze și de un urlet flămând de lupi.

– Înainte! strigă Făt-Frumos calului, care zbura asemenea unui demon urmărit de un blestem prin negura nopții. Luna palidă trecea prin nouri suri ca o față limpede prin mijlocul unor vise turburi și seci.

Făt-Frumos zbura... zbură neconținut.

– Mă arde-n spate! zise fata c-un geamăt apăsător, ca și când s-ar fi silit mult ca să nu spuie încă.

Făt-Frumos se uită și văzu o bufniță mare și sură, din care nu străluceau decât ochii roșii, ca două fulgere lăntuite de un nor.

– Aruncă cutia, zise fata. Făt-Frumos o aruncă.

Și deodată se ridică din pământ un colț sur, drept, neclintit, un uriaș împietrit ca spaima, cu capul atinând de nori. Făt-Frumos văjăia prin aer așa de iute, încât i se părea că nu fuge, ci cade din înaltul cerului într-un adânc nevăzut.

– Mă arde, zise fata.

Baba găurise stânca într-un loc și trecea prin ea prefăcută într-o funie de fum, a cărei capăt dinainte ardea ca un cărbune.

– Aruncă năframa, zise fata.

Făt-Frumos o ascultă. Și deodată văzură în urmă-le un luciu întins, limpede, adânc, în a cărui oglindă bălaie se scălda în fund luna de argint și stelele de foc.

Făt-Frumos auzi o vrajă lungă prin aer și se uită prin nori. Cale de două ceasuri – pierdută în naltul cerului – plutea încet, încet prin albastrul tăriei Miazănoaptea bătrână cu aripile de aramă.

Când baba înota smintită pe la jumătatea lacului alb, Făt-Frumos aruncă buzduganul-n nori și lovi Miazănoaptea în aripi. Ea căzu ca plumbul la pământ și croncâni jalnic de douăsprezece ori.

(Continuare
în numărul următor)

Balul bobocilor la Liceul Românesc

În dimineața zilei de 3 octombrie s-a putut observa o forfotă și o neliniște rar întâlnită pe coridoarele Liceului „Nicolae Bălcescu”. Această neliniște s-a văzut mai ales în clasele IX/A și IX/B, pentru elevii cărora a sosit o zi mult așteptată. Toată lumea se pregătea

Acestea au fost punctate de un juriu format din câțiva elevi din clasa a XII-a, iar sarcinile rezolvate bine le-au premiat cu ciocolată și bomboane. Cel mai interesant lucru, poate, a fost faptul că băieții erau îmbrăcați în fete, iar fetele în echipament de băieți.

pentru balul bobocilor care a avut loc în sala de sport a liceului, cu începere de la ora 17.00. Într-un final, apropiindu-se ora începerii, elevii *Tilda Tyukodi* și *Ioan Ianc*, care au fost prezentatorii acestui bal, au dat semnalul pentru începerea distracției.

Prima dată au intrat în sală elevii clasei a IX-a A, echipați ca fotbalistii de la echipa italiană Juventus și majoretele ei. Chiar și diriginta clasei, profesoara *Vera Gurzău* a apărut alături de

Au fost fel și fel de sarcini de rezolvat. S-a mâncat ciocolată cu furculiță și cuțit, s-au căutat bomboane într-o farfurie cu orez, s-a făcut jocul numit „șarpele”, programul de o oră încheindu-se cu un meci disputat între cele două echipe. Toți cei prezenți s-au distrat de minune văzând boacănele și mișcările stângace ale bobocilor, atât cei care au trecut și ei prin toate acestea, cât și cei care abia în anii ce vor veni vor trebui să facă față acestora.

elevii ei în echipament complet. În urma evoluției în fața spectatorilor, cei de la Juventus s-au retras într-o parte a sălii, pentru a face loc celeilalte clase de-a IX-a, care a apărut în culorile echipei engleze Manchester United, împreună cu majoretele, în frunte cu diriginta lor, *Ana Radici Repisky*. În urma prezentării lor, a început programul propriu-zis, în cadrul căruia cele două echipe trebuiau să rezolve fel și fel de probleme.

Dar, părerea unanimă este că, an de an, cel mai bine se distrează înșiși bobocii. Oricum, rămâne o amintire de neuitat pentru toată lumea.

Seara s-a încheiat cu cea mai frumoasă parte, și anume sfaturile date noilor veniți în băncile Liceului Românesc, ca mereu să se ajute reciproc și să-și cîstească colegii, profesorii și școala în care au venit.

Anita Berényi,
elevă, clasa XII/A

Elevii din Bătănia au dansat la Oradea

La 2 octombrie, un grup de elevi și profesori ai Școlii generale românești din Bătănia am participat la Festivalul dansului popular din județul Bihor, România. Ajungând la Oradea, organizatorii ne-au primit cu drag și fiindcă am sosit la timp, am mai avut timp pentru a cunoaște scena și a face repetiții.

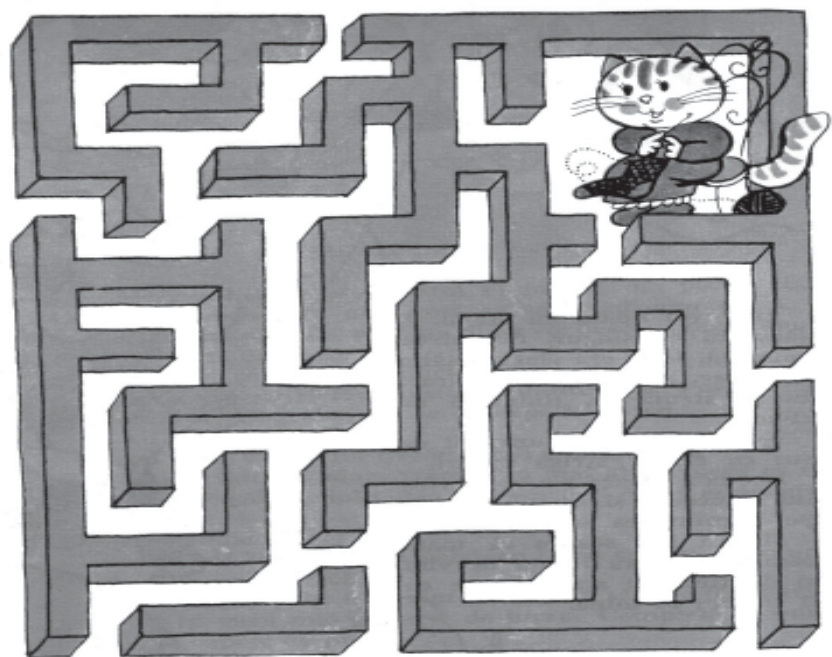
La rândul lor, copiii din Bătănia au interpretat dansuri din Moldova, din Bihor, după coregrafia lui *Florea Crișu*, respectiv dansuri ro-

mânești din Micherechi. Am fost foarte mândri de prezentarea copiilor noștri, care au fost aplaudați și de publicul încântat. După cum ne-au încurajat spectatorii, cu toate că școala din Bătănia are un efectiv mai redus, merită să se lucreze cu copiii, care își păstrează tradițiile și se străduiesc să-și însușească cât mai multe dansuri populare din diferitele zone ale României.

În urma programului elevilor, subsemnatul a avut onoarea să rostească câteva cuvinte în public, pentru a

prezenta instruirea dansurilor populare românești din Ungaria, și a remarcat faptul că instructorul *Florea Crișu* din Oradea stă de 37 de ani în slujba comunității noastre, predând și astăzi în școlile din Apatuș, Bedeu și Săcal.

Mulțumim și pe această cale organizatorilor, care ne-au primit cu atâta dragoste și în același timp, mulțumim și pentru sprijinul financiar oferit din partea ATRU pentru a participa la acest festival de excepție. Ioan Ruja

Labirint

La poștă a sosit o telegramă foarte urgentă, pentru Mieunica. Toate bune, dar adresa ia-o de unde nu-i! Pe telegramă nu e desenat decât un drum întortocheat printre toate casele orașelului. Ce să se facă bietul poștaș atât de grăbit? Să-l conducem deci prin labirint!

O nouă biserică pentru românii timoceni

În satul românesc Isacova, comuna Ciupria, din Valea Timocului, au fost sfințite duminică, 16 octombrie, o cruce și clopotnița unui lăcaș de cult ortodox român a cărui construcție va demara în curând, informează Rompres.

Această biserică va fi a doua, după cea de la Malai- nița, înălțată după 170 de ani în Valea Timocului de ipodiatonul *Boian Alexandrovici*, în care slujbele religioase se vor oficia în limba maternă a timocenilor, lipșiți, în 1833, de 87 de biserici și 17 mănăstiri ortodoxe românești.

„Evenimentul de duminică prezintă un moment de însemnătate istorică pentru românii din Valea Timo-

cului și demonstrează faptul că autoritățile sârbo-muntenegrene nu vor mai bloca inițiativele de acest gen. În felul acesta avem garanția că biserica românească din Malai- nița este salvată și nu va mai fi dărâmată”, a declarat, pentru Rompres, la Kladovo, prim-vicepreședintele Consiliului Național al Minorității Române din Uniunea statală Serbia-Munte- negru, *Draghișă Traian Constan- dinovici*.

„În urmă cu o lună, PS *Episcop Daniil Partoșanu* a hirotonit doi preoți, pe *Zaharia Costici*, care se va pune în slujba parohiei Crivaia de lângă Varvarin, și pe ipodiatonul *Iel Bobului*, cel sub a cărui îndrumare se

va construi a doua biserică din Serbia de Nord-Est și va desfășura activitate misio- nar-pastorală în perimetrul localităților românești Isacova, Ciupria și Bigrenița”, a precizat Constandinovici.

Actul solemn de sfințire a crucii și a clopotniței din Isacova, localitate cu circa 450 de familii de români, a fost săvârșit sub îndrumarea părintelui protopop de „Dacia Ripesis”, *Boian Alexandrovici*. Lângă viito- rul lăcaș ortodox, pe un teren de 2 hectare, donat de familia românului *Sinișă Parvulovici* din Isacova, vor începe și lucrările de con- struire a unui Centru de cul- tură, limbă și religie a româ- nilor de pe valea Moravei.

„Plai Străbun” – magazin cultural pentru românii de pretutindeni

Piața mediatică din Ro- mânia se va îmbogăți la finele acestei luni cu o nouă apariție editorială – infor- mează postul public de te- leviziune din România. Re- vista „Plai Străbun” este un magazin de cultură ce se adresează românilor din lu- mea întreagă. Lansarea va avea loc pe 24 octombrie,

la Sala Dalles din București, de la ora 18.00. Primul nu- măr al revistei „Plai Străbun” va cuprinde interviuri cu Angela Gheorghiu, Irina Cajal, Carmen Stănescu și Ștefan Damian, un omagiu adus lui George Enescu, Fes- tivalul de la Salzburg, Nun- tă românească la Bruxelles, Sănătatea noastră – o grijă

permanentă, Expoziția de pictură a Liane Saxone- Horodi, Artă franceză la București, O cură de sănă- tate pe valea Oltului, Zilele culturale române la München, Românii de pre- tutindeni – acasă, Colțul Gurmandului, Sfaturi cos- metice și multe alte articole interesante.

E. Iova

Fotodocumentar

Straie aromânești, care au devenit port de sărbătoare, Avdela, 1927

Premii pentru filme românești

Documentarul românesc „Podul peste Tisa”, semnat de *Ileana Stănescu*, și lung- metrajul „Italienele”, de *Napoleon Helmis*, au obținut premii la Festivalul Interna- țional al Tinerilor Realizatori „CineFest” din orașul Mișcolț.

Primul a plecat acasă cu marele premiu, iar celui de-al doilea i-a fost decer- nat Premiul Special al Mu- nicipalității din Mișcolț.

Peliculele românești au luat parte la această mani- festare în perioada 3–9 oc- tombrie, reușind să devan- seze mai mult de 80 de pro- ducții din toată lumea.

E. I.

Jazz-ul românesc cucerește Parisul

Salonul de Aur al Hote- lului Behague din Paris, re- ședința Ambasadei Româ- niei la Paris, va găzdui luni, 24 octombrie, manifestarea intitulată „Carte Blanche a Johnny Răducanu”.

artistul le-a primit de-a lun- gul carierei sale, printre care și Premiul de Excelență, acordat de Uniunea Com- pozitorilor din România și o recunoaștere internațională ca membru onorific al Aca-

Un duet celebru: Harry Tavitian
și Johnny Răducanu

La vârsta de 74 de ani, *Johnny Răducanu*, supranu- mit „Mister Jazz al Români- ei” de către Duke Ellington, este un star. El s-a aflat, de-a lungul carierei sale de 50 de ani, alături de unele dintre cele mai mari nume ale jazz-ului internațional, printre care Louis Armstrong, Keith Jarrett sau Stanley Clarke, și a înregis- trat cu Art Farmer, Frederich Gulda, Slide Hampton, Barney Kessel sau Guido Manusardi, informează ICR Paris. Statutul său de vede- tă este confirmat de nume- roasele recompense pe care

demiei de Jazz din New Orleans. Sfidând anii care trec peste el, Johnny conti- nuă să apară în numeroase festivaluri. El iubește Parisul care rămâne pentru el o sur- să de inspirație, așa cum a fost și pentru Enescu, Brân- cuși, Ionescu sau Cioran. Deși a compus și a lucrat foarte mult de-a lungul tim- pului, Johnny Răducanu nu a înregistrat decât 6 LP-uri și 4 CD-uri. Noul său al- bum este, deci, un eveni- ment, pentru că aduce la- laltă compoziții inedite și bucăți preferate.

(RGN-Press)

Scriitorii români merg în Franța

Între 14 și 26 noiembrie, 12 scriitori români vor străbate circa 35 de orașe din Franța, în cadrul unui program de promovare a literaturii române, relatează Mediafax. *Gabriela Adameșteanu*, *Ștefan Agopian*, *Ana Blandiana*, *Mircea Cărtărescu*, *Gheorghe Crăciun*, *Letiția Ilea*, *Dan Lungu*, *Ion Mureșan*, *Marta Petreu*, *Simona Popescu*, *Cecilia Ștefănescu* și *Vlad Zografi* se vor întâlni cu cititorii, vor fi prezentați de nume cunoscute ale culturii franceze și își vor citi textele, în cadrul programului Les Belles Etrangères. Acest program are rolul să facă publicul francez să descopere anual o literatură străină contemporană (www.belles-etrangeres.culture.fr). Startul va fi dat, în 14 noiembrie, la Biblioteca Națională a Franței, unde vor fi prezentate car- tea și filmul dedicate celor 12.

E. I.

www.foaia.hu

„Tezaur românesc”, ediția 2005

Un joc al tradițiilor și obiceiurilor

Concursul „Tezaur românesc” a ajuns la cea de-a VIII-a ediție. Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria organizează în mod tradițional toamna o întrecere pentru elevii școlilor generale românești din Ungaria. Și de data aceasta, la 14 octombrie, sediul din Iula a Institutului de Cercetări a servit ca loc de desfășurare al concursului, la care în anul acesta s-au înscris doar trei echipe: din Chitighaz, Iula și Micherechi.

Deși „Tezaurul românesc” a avut ca scop de la bun început să încurajeze copiii noștri pentru a se apropia de comorile culturale ale românilor din Ungaria, interesul școlilor s-a dovedit tot mai scăzut din an în an, precum se vede și din numărul echipelor participante. Dar asupra acestui lucru vom reveni mai târziu.

În ciuda acestor circumstanțe, ediția a VIII-a a Tezaurului și-a atins scopul, concursul realizându-se într-o atmosferă retrospectivă în vremurile când încă strămoșii noștri au trăit cu adevărat ceea ce noi astăzi numim păstrarea tradițiilor. Cele trei echipe, cu câte cinci membri, au făcut față la 10 probe, care apoi au fost apreciate de juriul alcătuit din președinta dr. Maria Berényi, directoarea Institutului, dr. Ana Borbély, dr. Maria Gurzau Czegledi, dr. Stela Nicula Machhour, Emilia Martin și Elena Csobai, iar profesoara Florica Santău a îndeplinit funcția de moderator al concursului.

Cel mai reușit „Tezaur”

Așadar, echipele au prezentat, rând pe rând, verbal și prin obiecte, viața tradițională, religia, ocupațiile, locuința, portul, obiceiurile sau graiul bunicilor, al familiilor românești; câte-o instituție românească, ca de pildă biserica, școala, casa-muzeu sau instituție culturală; viața și activitatea unei personalități de seamă a românilor din Ungaria din secolul al XVIII-lea și începutul secolului al XX-lea; porecle din localități românești; obiceiuri și credințe legate de nuntă; câte-o piesă de valoare documentară, publicație, revistă, disc, CD, fotografie sau document. S-au interpretat apoi și dansuri populare din Micherechi și Chitighaz, presărate cu strigături de joc, precum s-au prezentat și jocuri de copii

cu jucării tradiționale de pe vremuri. Alături de acestea, copiii au înaintat încă la începutul concursului desene despre satul natal, accentuând caracterul românesc al localității.

După câteva ore emoționante și distractive, juriul a luat decizia finală și a răsplătit concurenții pentru pregătirea și osteneala de care au dat dovadă și în această zi, cadourile fiind finanțate de Institutul de Cercetări și de Fundația pentru Cultura Românilor din Ungaria.

Locul I – Iula

Locul II – Micherechi și Chitighaz

Concurs în pericol

Ca o încheiere a „Tezaurului românesc 2005”, directoarea Maria Berényi a felicitat școlarii, printre altele, pentru buna lor pregătire și a mulțumit și profesorilor care au ajutat elevii: Ana Secan Navratil (Iula), Anamaria Dulău Cozma și Ana Netea Benye (Micherechi) și, nu în ultimul rând, Maria Sarca Zombai (Chitighaz). Dar și-a exprimat, în același timp, regretul pentru interesul scăzut al școlilor românești de a participa la acest concurs, invitând profesorii la o masă rotundă, pentru a discuta viitorul „Tezaurului românesc”.

La întrebarea referitoare la motivele școlilor noastre pentru care nu vor să ia parte la Tezaur, directoarea Institutului de Cercetări ne-a declarat următoarele:

– Despre acest interes scăzut pot să spun că a fost o evoluție. Anul trecut s-au înscris patru școli, iar în acest an doar trei. Cazul din anul acesta, când juriul a trebuit să aprecieze trei școli pentru trei locuri a fost ceva absurd. Eu recunosc că la acest concurs copiii trebuie să se pregătească bine. În această toamnă am fost într-o situație grea din punct de vedere financiar, pentru că fiecare instituție a primit

doar toamna subvențiile financiare, astfel s-au organizat una după alta programele românești. Poate timpul a fost scurt pentru pregătirea lor în noul an școlar și acum, toamna, s-au organizat concursuri peste concursuri, la care participă cam tot aceiași elevi. Eu știu că tematica concursului nostru despre etnografie, limbă, istorie locală, proză etc. este cam grea. Vom medita asupra organizării în viitor a concursului, fiindcă poate lucrurile care au fost bune în urmă cu opt ani, când s-a inițiat concursul, astăzi nu mai sunt potrivite.

Concepție nouă

– Institutul și cercetătorii sunt parteneri pentru profesori și elevi. Dacă ei consideră bune concursurile despre cultura românilor din Ungaria, pentru a motiva copiii să învețe despre aceasta, atunci merită să se continue, dar poate altfel. Concursul „Tezaur românesc” îl putem concepe și ca o materie auxiliară a orelor de cultură și civilizație din cadrul școlilor generale românești. Aici elevul îmbracă portul popular, dansează pe muzică românească și nu învață doar teorie. Ne vom decide în viitorul apropiat cum să modificăm concursul ca să atragem cât mai mulți școlari. Nu putem să nu observăm că avem trei școli care domină în învățământul românesc din Ungaria, Micherechi, Chitighaz și Iula, dar dorim să încurajăm și școlile din Bihor să intre în acest circuit. Trebuie să ne gândim asupra unei forme a Tezaurului ca și școlile bihorene să se implice. Totuși este greu să se întocmească o tematică la fel de ușoară sau grea atât pentru elevii din Bihor, cât și pentru cei din Bichiș. Poate ar trebui să organizăm concursul în două runde, pentru elevii din școlile generale și pentru liceeni. Liceenilor nu s-a organizat încă un astfel de concurs. La aceste întreceri victoria este cel mai

Viața și activitatea lui Gheorghe Dulău din Micherechi

mare lucru, ci însușirea cunoștințelor referitoare la cultura românilor din Ungaria. Bineînțeles, dacă vom vedea că nu mai este interes pentru „Tezaur românesc”, nu ținem să organizăm cu orice preț. Soarta concursului „Tezaur românesc” va fi reconceptuată în viitorul apropiat.

În ciuda acestor probleme, participanții au căzut de comun acord că ediția din acest an a concursului a fost cea mai reușită, fapt ce poate încuraja organizarea și pe mai de parte a „Tezaurului românesc”.

Rita Pătaș

Prezentarea vieții tradiționale a înaintașilor

Mitropolitul Dosoftei, cel care a adus limba română în Biserică

Vineri, 14 octombrie, la Liturgia arhierască prilejuită de sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva s-a făcut proclamarea canonizării Mitropolitului Dosoftei. Sfântul Dosoftei va fi trecut în calendar cu ziua de pomenire 13 decembrie. Erudit cărturar și ierarh misionar, Dosoftei a fost nevoit să trăiască în ultima parte a vieții sale departe de țară.

De-a lungul timpului, cercetătorii au propus mai multe variante privind originea mitropolitului: grecească, macedoromână (sau meglenoromână) sau română. Ipoteza originii grecești a fost abandonată. Dintr-o interpolare a sa în traducerea vieții Sfântului Evanghelist Luca, în care se vorbește succint despre istoria românilor de la sud și nord de Dunăre, reiese că Dosoftei avea conștiința că este român: „acești români a noștri să despart pre trii scaune: Moldova, Țara Românească și Ardealul. Mai este încă una, alături de Țara Grecească.” Conform dovezilor existente, viitorul mitropolit s-a născut la Suceava, în anul 1624, în preajma sărbătorii Sfântului Dimitrie, primind din botez acest nume. Părinții săi, Leontie și Misira Barilă, binecredincioși creștini, erau români de neam, având rude în Transilvania și în ținutul Liovului (Polonia).

S-a călugărit la Mănăstirea Probota

Manuscrisele autografe ale mitropolitului care ni s-au păstrat dovedesc faptul că stăpâna bine câteva limbi, având și cunoștințe temeinice despre gramaticile clasice. A studiat mai întâi acasă, cu dascăli provenind din vreuna dintre mănăstirile Țării de Jos, apoi la Iași, probabil la Colegiul de la Trei Ierarhi, înființat în timpul domnitorului Vasile Lupu. În acest colegiu a avut posibilitatea să studieze, după părerea lui Nicolae Iorga, gramatica, retorica, dialectica, aritmetica, muzica, geografia, astronomia și teologia. De aici se îndreaptă spre Liov, unde va studia la Școala Frăției Ortodoxe „Adormirea Maicii Domnului”. Aici a învățat, pe lângă ucraineană, limbile clasice (greacă și latină), slavona bisericească și polona, devenind unul dintre poligloții

vremii. Revenind în Moldova, s-a călugărit la Mănăstirea Probota, deprinzând în vârstă duhovnicească a rugăciunii, ascultării, smereniei și nevoinelor ascetice. În această mănăstire a exersat și „meșteșugul” traducerii de texte în limba română.

„Să-nțaleagă tot spasea lui Dumnedzau cu întreg înțeles”

Calitățile intelectuale și duhovnicești deosebite îl vor recomanda pentru cele mai înalte slujiri bisericești. Egumen al Mănăstirii Probota, este chemat în 1658 la înalta slujire a arhieriei, fiind numit Episcop de Huși, iar un an mai târziu a trecut în scaunul vlădicesc de la Roman. După o păstorie de 11 ani la Roman, în 1671 a ajuns în scaunul de Mitropolit al Moldovei. În ciuda vremilor „nepășnice pentru țară”, cu dese schimbări de domnii și repetate năvăliri străine, Mitropolitul Dosoftei și-a desfășurat cu devotament deosebit activitatea pastorală, devotament ce reliefează marea sa dragoste pentru Biserica Ortodoxă și credincioșii săi.

Convingerea de căpătâi a marelui mitropolit a fost aceea că poporul trebuia să înțeleagă ceea ce se slujește în biserică: „să-nțaleagă tot spasea lui Dumnedzau cu întreg înțeles”. Importanța acestui lucru reiese din faptul că la acea vreme slujbele se țineau fie în grecește, fie în slavonește, limbi pe care poporul nu le mai înțelegea. Putem spune chiar că, din dragoste pentru păstoriții și conaționali săi, mitropolitul a „forțat mâna” Patriarhiei Constantinopolului, care la acea vreme nu aproba această inovație, argumentând temeinic demersul său. De altfel, în Grecia și în Rusia, chiar și în zilele noastre se slujește în formele vechi ale acestor limbi,

neînțelese de majoritatea populației.

Primele cărți de cult în românește

Cu ajutorul lui Nicolae Milescu, Dosoftei a obținut de la patriarhul Ioachim al Moscovei o tiparniță nouă, cu ajutorul căreia a tipărit cele mai multe dintre lucrări. Toată viața mitropolitului a fost o trudă neîncetată pusă în slujba poporului și a limbii românești, traducând și versificând diferite cărți de zidire duhovnicească. Dintre aceste lucrări amintim: Psaltirea în versuri, traducerea Dumnezeieștii Liturghii, Psaltirea de-nțales, Acatistul Născătoarei de Dumnezeu, Molitvalnic de-nțales, Parimiile de preste an, Viața și petrecerea svinților ș.a. Toate aceste scrieri au un profund caracter pastoral-misionar, „să tragă hirea omului către cetitul ei”. Istoricii și criticii literari au demonstrat originalitatea și frumusețea limbii folosite de mitropolit, evidențiind veleitățile sale cărturărești.

Exilul în Polonia

În 1686, în urma campaniei de retragere din Moldova, soldații polonezi au luat cu ei mulțime de pietre scumpe și odoare din aur și argint. Între ostatici s-a numărat și mitropolitul, care a luat cu sine și moaștele Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, de teama profanării acestora. Aflat în Polonia, el a sperat mult timp că se va putea întoarce în Moldova, în urma unei victorii definitive a creștinilor împotriva turcilor. Această perioadă a vieții sale a fost una plină de greutate și lipsuri. A rămas până în ultima clipă

a vieții devotat Ortodoxiei, într-un context în care presiunile și propaganda greco-catolică erau fără scrupule. De asemenea, a inventariat cu grijă toate odoarele răpite de poloni, pentru a nu li se pierde urma. Efortul său a fost, din păcate, zadarnic, intrucât, după trecerea în împărăția dreptilor, acestea s-au risipit. Moaștele Sfântului Ioan cel Nou au rămas în Polonia până în 1783. Cu toate greutățile îndurate, și-a continuat activitatea de traducător. Departe de țară, mitropolitul Dosoftei trece la cele veșnice la 13 decembrie 1693, iar din mărturiile călugărilor care l-au însoțit aflăm că și-a cunoscut dinainte sfârșitul. Blandul ierarh Dosoftei a fost înmormântat la Biserica „Nașterea Domnului” din Zolkiew, astăzi în Ucraina.

Tomos sinodal al Bisericii Ortodoxe autocefale privind canonizarea Sfântului Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

Prea iubitului cler, cinului monahal și drept măritorilor creștini din cuprinsul Patriarhiei Române, har, milă și pace de la Dumnezeu, iar de la noi, părințești binecuvântări!

Cu adevărat plăcut este înaintea lui Dumnezeu să cinstim pomenirea celor ce s-au învrednicit să primească din mâna Domnului „cununa vieții”. Astfel, acești iubitori de Hristos, prin viața lor plină de glorie și de fapte bune, au câștigat în drăzneală înaintea Prea Sfinței Treimi. Lăudându-i și venerându-i, Biserica preamărește pe Însuși Dumnezeu, care, așa cum glăsuiește psalmistul, „prin sfinții care sunt pe pământul Lui, minunată a făcut Domnul toată voia întru ei”.

Unul dintre cei pe care Dumnezeu i-a ales să-i fie slujitori și mărturisitori ai adevărului credinței este și luminatul Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei.

Părintele nostru Dosoftei,

împlinitor al virtuților evanghelice și povătuitor cucernic al faptelor bune, încă din frageda vârstă a deprins în vârstă Duhului, pe care apoi a plinit-o la școala Mănăstirii Probota. Aici, fiind iubitor de înțelepciune, a primit îngerescul chip al călugăriei, de care nu s-a despărțit până la moarte. Pentru aceasta Dumnezeu l-a înălțat la treapta arhieriei, ca să fie pildă vrednică de urmat pentru mulți, ca și aceștia, „văzând faptele sale cele bune, să slăvească pe Tatăl cel ceresc”. Ca păstor de suflete, s-a nevoit și mai mult, ostentindu-se cu tâlcuirea cărților sfinte, iar după ce a suferit mai multe încercări și necazuri, în această viață trecătoare, s-a mutat către Domnul, ca un adevărat mărturisitor al credinței ortodoxe.

Având în vedere viața pilduitoare a învățatului Ierarh Dosoftei, evlavie sa călugărească și înțelepciunea sa sfântă, în tâlcuirea cuvântului lui Dumnezeu, pentru luminarea slujitorilor sfintelor altare și a poporului credincios, precum și păstrarea dreptei credințe, urmând obiceiul sinodal și chemând în ajutorul nostru puterea lui Dumnezeu, Celui închinat și preamărit, hotărâm:

Ca de acum înainte și în veci Ierarhul Dosoftei, Mitropolitul Moldovei, să fie numărat între Sfinții Bisericii și să fie pomenit și cinstit cu cântări de laudă în ziua de treisprezece a lunii decembrie.

Poruncim, de asemenea, în Duhul Sfânt, că viața, slujba și icoana Sfântului să fie primite cu evlavie de preoții, monahii și credincioșii ortodocși.

Spre deplina statornicire a celor pe care le-am hotărât în chip sinodal și canonic, întărim cu semnăturile noastre acest Tomos sinodal de canonizare a Sfântului Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei, aducându-l la cunoștința clerului și a tuturor dreptcredincioșilor din cuprinsul Patriarhiei Române.

Dat în București, anul mântuirii 2005, luna iulie, ziua a cincea

(După *Crestinortodox.ro*)

O viață ca în filme

Actorul, coregraful, regizorul, scenaristul și compozitorul Charlie Chaplin s-a născut la Londra, pe 16 aprilie 1889. Charles Spencer Chaplin provine dintr-o familie de artiști. Părinții săi, Charles și Hannah, erau artiști de muzical. Nu este de mirare că Charlie a urcat pentru prima oară pe scenă la vârsta de cinci ani, cântând în locul mamei sale, care se îmbolnăvise. La numai 10 ani, moartea neașteptată a părinților săi îl obligă atât pe Charles, cât și pe fratele său Sidney, să-și câștige singurii traiul. Moștenind talentul părinților, cei doi au ales scena. Turneul pe care l-a făcut alături de trupa „The Eight Lancashire Lads” i-a adus în scurt timp faima tânărului Charlie. La 11 ani a jucat în piesa „Giddy Ostende”, pe hipodromul din Londra, iar la 14 ani, rolul lui Billy în „Sherlock Holmes”. În 1910

ajunge în Statele Unite ale Americii, unde cucerește publicul cu piesa „A Night in an English Music Hall”. În 1912 i se oferă un contract pentru un film, pe care îl acceptă însă cu un an mai târziu, când pășește în lumea cinematografului, pe care avea s-o schimbe ireversibil.

❖ Charlie Chaplin a fost unul dintre cei mai îndrăgiți comici ai primului secol de cinema, dar și cel dintâi autor complet din istoria celei de-a șaptea arte, dublat de un versat om de afaceri.

❖ După ce a devenit milionar, Chaplin a continuat să trăiască într-o cameră sărăcăcioasă de hotel.

❖ A avut patru soții: la 29 de ani s-a înșurat cu Mildred Harris de 16 ani, la 35 de ani cu Lita Grey, tot de 16 de ani, la 47 de ani cu Paulette Goddard de 25 de ani și la 54 de ani cu Oana O'Neil de 17 ani.

❖ A avut nouă copii, printre care Geraldine Chaplin, care l-a urmat în cariera sa cinematografică.

❖ A avut o casă în Beverly Hills numită „Breakaway House”, creată de Chaplin însuși, în care actorul își întreținea mușafirii cu momente comice.

❖ În 1971 a primit premiul Oscar onorific pentru inestimabila contribuție la transformarea cinematografului în arta acestui secol. În 1975 a fost investit cavaler al Marii Britanii de Regina Elisabeta.

❖ A fost primul actor care a apărut pe coperta revistei „Time” în 1925.

❖ În 1952 nu i s-a mai permis intrarea în SUA. Motivul: Chaplin era considerat o amenințare la adresa acestei țări. S-a stabilit în Elveția, unde a și murit în timp ce dormea, în anul 1977, chiar de Crăciun. În 1978, cadavrul lui a fost furat din cimitirul Corsier Sur-Vecvey. Poliția l-a recuperat, apoi Chaplin a fost înmormântat într-un cavou.

Primul său film a fost „Making a Living” în 1914, iar apoi au urmat succese după succese: „Charlot șef de raion”, „The Fireman”, „Vagabondul”, „One AM”, „The Count”, „The Pawn Shop”, „Charlot mașinist”, „The Rink”, „The Cure”, „Charlot emigrant”, „Evadatul”.

În 1912, Chaplin produce una dintre capodoperele sale, „Puștiul”, în care îl distribuie pe Jackie Coogan, unul dintre cei mai talentați copii actori ai cinematografului mondiale. În 1957, Chaplin lansează filmul „Un rege în New York”, căruia îi scrie scenariul, îl regizează, îi compune muzica și interpretează rolul principal, iar în 1966 produce pentru Universal Pictures ultimul său film, „Contesa din Hong Kong”, cu Sophia Loren și Marlon Brando. A murit în ziua de Crăciun a anului 1977.

Aparatul care citește gândurile

Cercetătorii japonezi au inventat un aparat care permite persoanelor care suferă de paralizie musculară totală să zică „da” sau „nu” prin măsurarea fluxului sanguin din creierul lor, transmite revista Realitatea Românească. Aparatul dă un răspuns corect în proporție de 80 la sută în 36 de secunde.

Acest aparat, denumit „Kokoro-gatari” („a vorbi cu gândul”), a fost dezvoltat de compania-gigant de electronice Hitachi, împreună cu firma Excel, din grupul Mechatronix, și Asociația Japoneză a Bolnavilor de Scleroză Laterală Amiotrofică.

Persoanele afectate de această boală gravă, neurodegenerativă, ajung în final să nu mai poată vorbi sau efectua nici un fel de miș-

care, nici măcar să clipească, dar continuă să gândească normal.

Cercetătorii au pus la punct un dispozitiv care, pus pe capul pacientului, emite raze infraroșii care măsoară fluxul sângelui în creier. „Dacă pacientul vrea să spună da, el trebuie să își stimuleze gândirea, de exemplu prin efectuarea unui calcul mental sau prin interpretarea mintală a unui cântec, lucru care va determina un flux suplimentar de sânge în lobul său frontal”, au explicat cercetătorii. Pentru a spune nu, bolnavul trebuie să se destindă complet pentru a lăsa fluxul sanguin la același nivel.

Aparatul va fi comercializat în Japonia, începând cu sfârșitul lui 2005, la prețul de 3.470 de euro.

R. Păcaș

Câine cu drept de vot

Un bărbat din Noua Zeelandă și-a înregistrat câinele pe listele electorale, în cadrul alegerilor generale din această țară, relatează Mediafax. Peter Rhodes a trimis autorităților un formular pe numele câinelui său, Toby, un Jack Russell terrier, document semnat cu amprenta unei lăbuțe. La rubrica „Ocupație”, stăpânul a scris „exterminator rozător”.

Astfel, animalul a fost înregistrat drept Toby Russell Rhodes și i s-a trimis o carte de alegător. Din fericire, câinele nu a încercat să voteze la alegerile care au avut loc luna trecută. Stăpânul a declarat că în acest fel a încercat să protesteze împotriva birocrăției de care s-a lovit atunci când a avut o problemă cu pământul pe care îl deține.

GLUMĂ

Nu doar femeile sunt „blonde”

Un irlandez, un mexican și un blond erau muncitori pe un șantier, undeva la etajul 20, și vine pauza de masă. Irlandezul își deschide punga cu mâncare și zice:

– Din nou varză și carne de vacă! M-am săturat! Dacă și mâine tot asta găsesc în pungă, mă arunc! .

Mexicanul deschide punga și zice:

– Din nou tacos! M-am săturat de tacos! Dacă mâine găsesc tot tacos, mă arunc!

Blondul:

– Din nou lasagna! M-am săturat! Dacă mâine e la fel, mă arunc.

A doua zi, irlandezul are exact aceeași mâncare, se aruncă și moare. Mexicanul găsește tot tacos, se aruncă și moare și el. Blondul găsește lasagna și, evident, se aruncă și moare.

La înmormântare, nevasta irlandezului: „Dacă știam că nu-i place, i-aș fi gătit altceva!” Nevasta mexicanului: „As fi putut să-i dau tortillas, chilli peppers sau altceva! Dacă aș fi știut!”

Acum toată lumea se uită la nevasta blondului... Și se uită... și se uită... la care nevasta blondului zice:

– De ce vă uitați așa la mine?! El își făcea singur pache-tul!

Șofer cu noroc

Poliția Rutieră din Israel a fost uimită să constate că o bătrână de 84 de ani, oprită pentru o infracțiune minoră, condusese timp de 30 de ani fără a avea carnet de șofer. Potrivit „Independent Online”, polițiștii au oprit-o pe pensionară pentru că aceasta trecuse de pe o bandă pe alta fără să semnalizeze. Când au solicitat informații despre femeie, prin stația radio, aceștia au aflat că bătrâna avea carnetul de șofer expirat încă din anul 1975.

Mașină pentru căței

Căței au devenit adevărați membri ai familiei și merită respectul cuvenit în timpul deplasărilor cu mașina. Compania Honda Motor Corp. a prezentat, la Tokyo, prototipul unei mașini speciale, dotată cu culcușuri confortabile pentru căței. Mașina are dimensiuni generoase, iar un dulău automobilist poate încăpea lejer pe podeaua realizată din lemn. Culcușurile sunt relativ mobile și pot fi instalate după preferința stăpânilor sau a patrupelelor.

Jula urcă, Micherechiul coboară...

Echipa din Jula, pe timp ce trece se regăsește pe sine. O nouă victorie în deplasare îi aduce pe julani pe locul 6 al clasamentului. Prima înfrângere a micherechenilor este una îngrijorătoare. Echipa localității românești a încasat, la Szabadkígyós, într-un singur meci cinci goluri, cât a primit până acum în tot sezonul de toamnă. Puterea bățanienilor a fost de ajuns numai pentru un egal la Magyarbányegyes.

Hódmezővásárhely – Jula 1-2 (1-1)

În a treia divizie națională, după primele 20 de minute petrecute cu un joc mai reținut, julanii și-au materializat superioritatea în atac, dar în urma unei greșeli în apărare gazdele au reușit să egaleze încă în prima repriză. Oaspeții au început repriza a doua în forță și au preluat, din nou, conducerea în minutul 47. A urmat un presing al celor de la Hódmezővásárhely, dar julanii s-au apărat organizat și uneori au păstrat conducerea și cu noroc. Cu o nouă victorie continuă ascensiunea echipei din orașul băilor, care și-a revenit treptat după debutul de sezon apatic. „Și de această dată am funcționat ca o echipă. Sper că și pe mai departe rămânem modești!”, a comentat partida antrenorul julan, Szabó Attila.

Szabadkígyós – Micherechi 5-1 (2-1)

În prima ligă județeană s-a întrerupt parcursul excelent de până acum al micherechenilor. Echipa care înainte de acest sfârșit de săptămână a înregistrat, pe lângă un egal, numai victorii, a suferit o înfrângere catastrofală. Elevii lui Balogh István au jucat nedisciplinat, înregistrând și o eliminare. Aceasta a venit la scorul de 4-1 și nu prea a mai schimbat starea lucrurilor. Este un fapt interesant că cei din Micherechi, într-un singur meci au încasat tot atâtea goluri, cât au primit, înainte, în nouă meciuri. „Pe lângă jocul nostru nedisciplinat și fără voință nici nu putea fi altcum. Pentru fotbal este nevoie de mult mai mare supunere și modestie.”, a conchis tehnicianul oaspeților.

Magyarbányegyes – Bătania 1-1 (1-0)

Tot în primul eșalon județean, meciul s-a disputat în fața unui public numeros, de 500 de persoane. Partida a avut un ritm susținut, pe lângă care ambele echipe au avut mai multe ocazii de gol din care a fructificat câte una. Până la urmă rezultatul este echitabil și oglindește înfățișarea reală a ostilităților. Bătania a înregistrat primul său egal în acest sezon și datorită celor două puncte pierdute a coborât din fruntea clasamentului pe poziția a treia la un punct diferență de liderul campionatului. „Din păcate, jocul nostru nu a fost prea bun, iar cu voința fotbaliștilor mei am fost mulțumit numai în a doua repriză. Egalul este echitabil”, a declarat tânărul tehnician bățanean, Őlei Dezső.

Șt. C.

S-a ratat încă un turneu final

Finlanda n-a făcut serviciul de a pune probleme Cehiei și a ajuta România la ajungerea barajului, asigurat de poziția a doua din prima grupă a preliminariilor Campionatului Mondial 2006. Cehia a învins clar, fără drept de apel niște nordici apatici, neîncrezători în sine. Astfel, România a ratat pentru a treia oară, pe muchie de cuțit, o calificare la un turneu mondial.

Ziarul Prosport a comentat eșecul Naționalei, enumerând factorii care au cauzat necalificarea: „Mircea Sandu (președinte FRF) a cedat presiunilor politice, păstrându-l antrenor pe Anghel Iordănescu și după ratarea calificării pentru EURO 2004. Nu a fost suficient de autoritar cu jucătorii-problemă de la Națională, tolerând atitudinea celor care nu mai țineau cont de Iordănescu. Nu le-a asigurat tricolorilor condiții optime, pornind de la un teren bun și terminând cu un program decent de meciuri amicale. Anghel Iordănescu nu a știut să gestioneze cazurile de indisciplină de la lot. Selecția sa nu a fost întotdeauna cea mai inspirată, exemplul cel mai elocvent fiind cazul Mitea, exilat la tineret. În timpul mandatului său, Naționala a afișat un stil de joc îmbătrânit. A pierdut două puncte în Armenia, care s-au dovedit decisive în ecuația grupei. A folosit imaginea naționalei pentru a-și clădi o carieră politică. Jucătorii care au evoluat în Armenia nu au încercat măcar să se ridice la nivelul pretențiilor Naționalei, eșuând lamentabil în fața unei formații de mână a cincea. Fotbaliștii din campionatul intern s-au dovedit depășiți total de situație. Victor Pițurcă a trimis pe teren, în primul meci cu Olanda, o echipă controversată, cu Ogăraru, Petre Marin, Ghioane, Adi Ilie și Viorel Moldovan, cam toți fiind mâini moarte. În returul cu Olanda l-a folosit titular pe Mutu, deși acesta nu mai jucase de șapte luni. L-a susținut permanent și necondiționat pe Mircea Sandu, cel care l-a readus în funcția de selec-

ționar, evitând să sancționeze adevăratele neajunsuri ale fotbalului românesc. Adrian Mutu, cel mai valoros jucător al echipei naționale a consumat substanțe interzise, fiind suspendat șapte luni. Fotbalistul lui Juventus a ratat astfel trei meciuri ale primei reprezentative. Cristian Chivu, căpitanul Naționalei s-a accidentat stupid la picior în timpul unei partide de tenis cu piciorul (sau într-un bar bucureștean, conform altei variante), lipsind la primele cinci jocuri ale tricolorilor.”

Adevărul este că totuși este laudabil faptul că în pofida tuturor factorilor enumerați tricolorii au reușit, până în ultimul moment, să rămână în cursa de calificare, ceea ce nu era deloc ușor de realizat în moment ce Olanda și Cehia se află printre primele cinci echipe naționale din clasamentul mondial. Ro-

mânia totuși a strâns în aceste preliminarii 25 de puncte, situându-se pe poziția a treia a clasamentului. Dacă era în altă grupă, acest număr de puncte i-ar fi fost suficient să se califice măcar la baraj. În grupa a 2-a, Ucraina, calificată direct, a adunat 25 de puncte, iar Turcia, care merge la baraj, a strâns 23 de puncte. În grupa a 3-a, Slovacia, care a prins barajul, a luat 23 de puncte, acestea fiind grupele cu câte șapte echipe.

Presupunând că ar fi fost într-o grupă cu șase echipe, tricolorii ar fi adunat probabil 19 puncte, suficiente pentru un loc la baraj în grupa a 4-a (Elveția are 18) sau a 5-a (Norvegia are 18). În aceste condiții opinia publică din România, dar și conducătorii din fotbal consideră că necalificarea nu este un capăt de țară. Mult mai important este că se formează o echipă națională bună, bazată pe tineri și condusă de un antrenor ca Victor Pițurcă. În plus toată lumea își îndreaptă privirile spre grupele Cupei UEFA, cu trei cluburi românești.

Șt. Crâsta

Echipa națională

Aradul și Jula, în competiție sportivă

A devenit deja o tradiție în Euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa ca, alături de relațiile din viața publică și cele economice, și evenimentele sportive să depășească tot mai frecvent granițele. O asemenea ma-

nifestare va avea loc sâmbătă în județul Bichiș. Pe 22 octombrie, la ora 14.00, la Jula se va derula meciul de fotbal amical între reprezentativele consiliilor locale ale celor două orașe.

T. I.

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB III	
Hódmezővásárhely – Jula	1-2
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Szabadkígyós – Micherechi	5-1
Magyarbányegyes – Bătania	1-1
Kondoros – Bichiș	0-1
Campionatul județean, Bichiș, div. III	
Pusztaföldvár – Leucușhaz	1-3
Aletea – Békéssámson	2-0

Următoarele meciuri

22 octombrie (sâmbătă)	
Jula – Cegléd	14.30
Bichiș – Szabadkígyós	14.30
Bătania – Dévaványa	14.30
23 octombrie (duminică)	
Micherechi – Békésszentandrás	14.30
Chitighaz – Aletea	14.30

TVR 1

Luni 24 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Prieteni la masă. Documentar 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.55 Parteneri de Week-end (R) 11.30 Teleenciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Pro patria 14.30 Kronika 15.55 Hemingwai în Cuba. Documentar 17.00 Sănătate pentru toți! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Iartă-mă! 21.30 Reflector 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Serial. Spionii 0.30 Cealaltă Românie (R) 1.20 Jurnalul TVR (R).

Marți 25 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Prieteni la masă. Documentar 9.00 Sănătate pentru toți! (R) 10.00 Iartă-mă! (R) 11.30 Nocturne (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Alege viața! (R) 14.30 Serial. Legende ale automobilismului 15.00 Kronika 15.55 Baschet: Asesoft Ploiești-Cholet Basket 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 812. Șoimii Carpaților. Documentar 21.15 Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Memorialul durerii 23.30 Serial. Spionii 0.30 Generația contra (R) 1.20 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 26 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Prieteni la masă 9.00 Generația contra (R) 10.00 Cu Irina la cafea (R) 11.30 Travelling circular (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Oameni ca noi 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Conviețuiri 15.55 Documentar 17.00 Ora de cultură 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Ochiul magic 21.00 Serial. CSI-Crime și investigații 22.00 Jurnalul TVR (R) 22.30 Reconstituire... la secundă 23.30 Serial. Spionii 1.20 Jurnalul TVR (R).

Joi 27 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Prieteni la masă. Documentar 9.00 Interes general (R) 10.00 Mic, da' voinic! (R) 10.30 Ochiul magic (R) 11.30 Profesioniștii (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 ...Sed Lex! 14.30 Akzente 15.55 Istoria Imperiului Britanic. Documentar 16.50 Mont Blanc – Un munte ucigaș? Documentar 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Film. Pink Floyd: Zidul 21.50 Circul soarelui 22.00 Jurnalul TVR 22.35 Teatrul TV: Tinerete fără bătrânețe și merele de aur 0.50 Interes general (R) 1.40 Jurnalul TVR (R).

Vineri 28 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Prieteni la masă. Documentar 9.00 Cealaltă Românie (R) 10.00 Reflector (R) 10.30 Memorialul durerii (R) 11.30 Garatant 100% (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Parlamentul României 15.00 Serial. Mark Twain 15.55 Documentar 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.30 Școala vedetelor 20.00 Stele... de 5 stele 21.00 Lost: Naufragiații 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Traveling circular (R) 23.30 Travelling Circular 23.30 Film. Iubiri și câini 2.10 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 29 octombrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Mic, da' voinic! 9.00 Portativul piticilor 10.00 Satul Românesc, satul European 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Orizont 2007 13.00 Jurnalul TVR 13.15 O vedetă... populară 15.00 Parteneri de Week-end 15.30 Cu Irina la cafea 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize... 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Profesioniștii 23.30 Facerea de bine! 1.10 Jurnalul TVR.

Duminică 30 octombrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.25 Școala vedetelor 8.55 Stele... de stele (R) 10.00 Ulița spre Europa 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.00 Fotbal: Farul-Rapid 17.50 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Milady 21.25 Leonardo Dicaprio. Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Garatant 100% 23.30 Film. Numărul câștigător 1.00 Jurnalul TVR (R).

Film: Milady

TVR 2

Luni 24 octombrie

6.00 D'ale lu' Mitică (R) 7.30 Revista presei 8.00 Minorități sub trei dictaturi (R) 8.30 Poftă bună! (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial (R). Farmede 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Incurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Zestrea românilor 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsnitii din Queens 19.30 „Oameni și ziduri” Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Iubiri și secrete 23.15 Serial. Inspectorul Linley 0.10 Oala sub presiune (R).

Marți 25 octombrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Inspectorul Linley (R) 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Incurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Mărturie 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsnitii din Queens 19.30 Mistere și mituri ale sec. al. XX-lea 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Romeo și Julieta 23.05 Serial. Stargate 0.15 Auto Club (R).

Lumea de aproape

Miercuri 26 octombrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Stargate 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Incurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsnitii din Queens 19.30 Misterele bibliei 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Povestea unui star: Jayne Mansfield 23.05 Serial. American Gothic 0.05. Două roți (R).

Joi 27 octombrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Incurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Documentar 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsnitii din Queens 19.30 Cruciații 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Scorpio 23.20 Serial. Martorul tăcut.

Vineri 28 octombrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Incurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Expediție în necunoscut. Documentar 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 ZOOM/2. 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsnitii din Queens 19.30 Serial. Washinghton în spatele ușilor închise 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Serial. Polițiști din LA 23.15 Film. Al șaselea simț.

Sâmbătă 29 octombrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Top sport 7.30 Universul cunoașterii 8.00 Arca lui Noe 8.30 Documentar (R) 9.00 Natură și aventură 9.30 Documentar 11.00 Televiziunea, dragostea mea 12.00 Agenția de plasare 13.05 Fascinația Modei 13.25 Serial. Aventuri secrete 14.00 Fotbal: FC M Bacău-CFR Cluj 16.00 Via sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Alexandria: Imperiul regăsit 19.00 Serial. Trăsnitii din Queens 19.30 Serial. Amy 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Petru cel Mare 22.00 Film. Tenebrele nopții 23.45 Serial. Albastrul oceanului.

Duminică 30 octombrie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.30 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Info bază în direct 10.00 H... ora Prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Magazin IT 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa ta 13.35 Poftă bună! 14.15 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.20 Femei fatale 16.00 Serial. Verdict: crimă 17.00 Serial. Farmede 18.00 Cine l-a ucis pe Ivan cel Groaznic? Documentar 19.05 Atlas 19.30 Coolmea distracției 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Lege și ordine 22.00 Film. Sclavul din vis 23.50 Agenția de plasare (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

24 OCTOMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

25 OCTOMBRIE, MARȚI (Petrul Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

26 OCTOMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11:15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

27 OCTOMBRIE, JOI (Petrul Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

28 OCTOMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

29 OCTOMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericii ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe unde le Europei” – magazin euroregional 15.58: Încheiere

30 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afara de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

26 octombrie 2005 (mtv ora 13.28)

Reluare: 27 octombrie 2005 (m2 ora 14.27)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în Limba Română a Televiziunii Maghiare vă va oferi, după obișnuitul buletin informativ, o amplă relatare despre ultima ediție a întâlnirii „Perinița”, organizată de către reprezentanța pe țară. În a doua parte a programului vă vom introduce în problema cu care se confruntă colegii de la emisiunea românească radiofonică: cu abia trei luni înaintea desființării undelor ultrascurte estice, nu se știe pe ce fel de frecvență vor emite programele de naționalitate, după 31 ianuarie 2006.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 24 octombrie 2005

16.00–16.45 3sferturi academic 16.45–17.00 Magazin științific 17.00–17.30 Planuri de casă 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Marți, 25 octombrie 2005

16.00–16.30 Cronica germană 16.30-16.55 Calea Europei 16.55–17.00 Să ne-azum vorbe 17.00–17.30 De la om la om 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Miercuri, 26 octombrie 2005

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în lb. maghiară) 16.30–17.15 Viața la țară 17.15–17.30 Dialog spiritual 17.30–18.00 Jurnal regional.

Joi, 27 octombrie 2005

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în lb. sârbă) 16.30–17.00 Universul culturii 17.0–17.30 Pe viu 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Vineri, 28 octombrie 2005

16.00–17.00 Puncul pe i 17.00–17.15 Exclusiv 17.15–17.30 Traio Romano 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Sâmbătă, 29 octombrie 2005

16.00–16.30 Sănătate 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Revista presei.

Duminică, 30 octombrie 2005

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 Întâlniri esențiale 17.30–18.00 Serbare la palat.

DEX online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

„Tezaur românesc”, editia 2005

Un joc al tradițiilor și obiceiurilor

Participanții ediției 2005

Portul strămoșilor din Micherechi

Copiii iulani interpretând dansuri românești

Satul prin ochii copiilor

Viața și activitatea povestitorului Teodor Șimonca

Dansuri populare din Chitighaz

În fața juriului

Articol în pagina a 11-a

FOAIA
românească

21 OCTOMBRIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Păcșas, Ștefan Crâsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2005: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.